Siszántól

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 252. szám. Nagyvárad. Szombat 1913. november 1

Halottak estélye.

Irta: **Prohászka Ottokár.***

November elsejének estéje ünnepélyes, rejtelmes est! Világosságot nem gyujtok, hanem szobámból kinézek az éjbe, a novemberi ködbe, mintha valaki után kinéznék, aki elment ugyan, de voltakép nem hagyott el egészen. Elment a más világba, de érzem, hogy a kötelékek, melyek hozzá füztek, nem szakadtak el s hogy neki köze van hozzám s nekem hozzá. Mondják, hogy meghalt. Igaz, hogy meghalt; de én élőnek nézem; élettel és érzéssel keretezem emlékét; sorja ugyan bezárult, de a szivem sebe, melyet távozása szakitott, nyitva maradt s abba van beirva a neve, bele van rajzolva a képe, s ha a testét meg nem menthetem, de a lelkét azt birom, az nem halt meg, az él. S ma este különösen érzem ezt; érzem, hogy kötelékeim el nem szakadlak, hogy emlékeim el nem fakultak, hogy szeretetem el nem hamvadt; sőt érzem, hogy ép ma este közel van hozzám, jár körülöttem, intünk egymásnak, megértjük egymást s cseppet se félek tőle, sőt ellenkezőleg, örülünk neki.

Ó szentek közössége, mily természetes, édes hit vagy te, s milyen jól ismered a szivünket, mikor igy sorba felvonulsz emlékeiddel, ünnepeiddel s köztük ezzel az esttel; szent est ez is. A karácsonyest is szent est, akkor is eljött valaki hozzánk, akit nagyon vártunk s angyal hirdette, hogy eljött már s köztünk lakozik: ma pedig a közösség szent angyala hirdeti, hogy azok mind élnek, akik meghaltak. Akik igy hisznek, azokról a novemberi ködben is igaz, hogy „az Isten fényessége körülragyogja őket“. (Luk. 2, 9.)

S tényleg látok is sok fényes sávot a novemberi éjben; az est páráin elömlik a temetők világossága, mert ma ez a sötét hely egészen világos; az élő és szerető emlékezet világosságot gyujtott a sirhantokon, jeléül annak a világosságnak, melyet a hit gyujt sziveinkben, mely vezet éjben is, sirok közt is, mely mondja, csak gyere, ne félj; ez mind élet, ez nem halál. Ezek a világoskodó sirok ma este szent helyekké lesznek, s a kereszténység zarándoklatot jár hozzájuk. Templom is, temető is szent helyek; a templom a Krisztus teste miatt, a temető a test tagjai miatt; a templom az örök élet kenyere miatt, a temető az itt lappangó örök élet miatt; atemplom a föltámadt Ur miatt, a temető a napját váró föltámadás miatt. Én is ide tartok, s mikor ide megyek, nem is koporsókhoz, hanem az „örök kapukhoz“ zarándokolok s ugy rémlik nekem, mintha ezek az örök kapuk ma megnyilnának, s hosszu sorban jönnének ki rajtuk a lelkek, az enyémek is. Jönnek, Jönnek, de mintha még nem örülnének, mintha ruhájuk is gyászruha volna s a virágokat, melyeket kezükben lengetnek, mintha koporsók koszoruiból tépték volna le, ugy tetszik, mintha énekelnének is, de az az ének még nem a mirtusos jegyesek dala, hanem valami olyan, melynek motivuma az, hogy „qui salvandos salvas gratis, salva me fons pietatis.“

Én is letérdelek, sirjaim mellett, szent helyen térdelek. Nemcsak az emlékezet miatt szent nekem a hely; az kevés volna; hanem szent a lelkek miatt. Csak ha vannak, csak ha élnek még, akkor észszerü igazán ez az emlékezet és kegyelet. Mert ha nincsenek, minek mindez, minek e fájdalmas emlékek felélesztése? Minek a fájdalmak ünnepeinek rendezése? Kell talán szaporitani a fájdalmas benyomásokat, s nem inkább eltörülni, s feledni azokat? De azt mondják erre, hogy ez ünnepre, s e szentelt emlékekre önmagunk miatt, a hála, a kegyelet érzései miatt, saját lelkünk nemessége miatt van szükségünk; azért van rá szükségünk, hogy jó emberek legyünk, s a társadalom emberséges érzésektől nemesbüljön! Nem, a sir fölött, az enyészet e némaságában szétszakitok minden illuziót s radikális leszek. Értem mindezt a sok szép beszédet, de az a feleletem rá, hogy minek a hála is, s minek a kegyelet is, ha én sem leszek, s ők sincsenek, s minek nemesbüljön a világ, ha az is elpusztul s nem marad belőlük semmi?! Istenem, kemény szavak ezek, de szent igazak! Sir fölött a kegyelet is csak akkor nem őrület, ha van lélek s van örök élet!

Megenyhülve fölállok. Nem vagyok sötétségben, mert hiszek s remélek. A sötétség ott van, ahol a céltalanság ijeszt, az a lélek, melynek nincs központja, nincs célpontja; az a világ, melynek nincsen lapja. Ez a sötétség valami a sötétség kinjából, valami abból a sötétségből, melyet az irás „külső sötétségnek“ nevez, a távolság, a messzeség, az elsza-

* Az illusztris szerzőnek most megjelent legujabb kötetéből.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangu, elegáns és jutányos.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

kadás sötétségének. Ez a külső sötétség az Istentávol. Ez az az türhetetlen északsarki éj, hol a csend és a sötétség és a hideg ráborul a lélekre. Istenem, mily sötét, hideg éj, melyben elvesztem Istenemet és a lelkeket! Ami elszakit Istentől, az elszakit tőlük; ami kioltja az ő szeretetét bennem, az kioltja a szeretetet az én lelkeimhez, atyámhoz, anyámhoz, gyermekeimhez, testvéreimhez. Viszont, ha megtalálom Istenemet, megtalálja azokat is, kiket szeretek; ha hiszek Istenben, benne birom azokat is, kiket elvesztettem. Benne legyőzöm a mulandóságot, benne örülök a halhatatlanságnak, s a sirok, s a fájdalmas emlékek szakadékain átkelve halottak estéjén is az az én énekem: Cantemus Domuno . . .

„Énekeljünk az Urnak, mert dicsőségesen fölmagasztaltatott, a lovat, s a rajta ülőt levetette a tengerbe.“ (Exod. 15, 21.) Ez a lovas az, akiről a latin mondja: Post equitem sedet atra cura; a fekete, nagy gond lovagol ott, mely azt hajtogatja, mi lesz velünk? Hát elveszünk? Mi nem igy gondolkozunk; mi azt mondjuk: Cantemus Domino! . . .

Választások Horvátországban.

Feltétlenül megbizható helyről értesülünk, hogy a horvát válságban döntő fordulat áll küszöbön. A királyi biztosság napjai meg vannak számlálva s nyomban megszüntetése után kiirják az általános választásokat. Az országos kormány lázas sietséggel teszi meg a készülődéseket a választásokra.

A Csesztivó alap
nyolczezer koronát kapott.

Nagyvárad egyik leghumánusabb intézménye a Csesztivó alap, ahol hajótörött existenciák és elszegényedett polgárok nézznek szembe a viharos élettel, éldegélnek emlékeik árnyékában, csendesen, panasz nélkül.

Ez a humánus intézmény a vezető emberek meleg és gondos szivének köszönheti virulását. Tegnap délután 5 órakor a felügyelő bizottság ülést tartott, amelyen ama örvendetes tényt jelentették be, hogy az alap ujabb alapitványt kapott.

Az ülésen dr *Vucskics* Gyula kanonok elnökölt. Részt vettek: *Eleméry* Ferenc városi tanácsos, *Zboray* Gyula, *Cser* János felügyelőbizottsági tagok és *Apár* Ferenc jegyző.

Eleméry Ferenc tanácsos javaslatba hozta, hogy a Csesztivó-alapra vegyenek föl hat ujabb tagot, akik indokolt kérelemmel járultak eléje. A bizottság ugy döntött, hogy a jelentkezők közül három férfit és három nőt vett föl.

Ezután referálta, hogy néhai *Tomzeng* Adolfné mezőtelegdi lakos végrendeletileg hagyott az alap javára nyolcezer koronát.

Ebből ujabb helyet kreálnak egy személy számára s mint örvendetes ténykörülményt emliti föl, hogy a társadalom figyelme fokozottabb mértékben fordult az intézmény felé.

Ugyancsak jelenti, hogy *Borbélyi* Károly 1866 koronát adott az alapnak, melyért köszönettel adóznak.

A bizottság helyeslőleg vette tudomásul a jelentéseket. A Csesztivó-házban konstatált pompás rendért és tisztaságért elismerését fejezte ki.

Ezután megállapitották a jövő évi költségvetésst s végül a folyó ügyeket intézték el. Az ujonnan fölvettek elhelyezése folyik.

Séta a temetőben.

Hullatja levelét az idő vén fája s bizonybizony mindegyre többen és többen kerülnek alája. Hervadt, sárgult lombokat tép az őszi szél, hervadt, száraz virágok zörögnek a sirhalmokon. És ma, halottak napján mégis tavaszi pompában diszlik, diszbe öltözik a halottak csendes birodalma. Ma a sir látogatás napja van. Emlékezzünk régiekről! . . . Menjünk ki a temetőkbe s látogassuk meg a mi nagy családunkat, a közélet nevezetesebb halottjait. Mert sok neves halottja van a mi városunknak *Szent László*, a daliás, bölcs király óta, aki megalapitója volt ennek a városnak s még ismeretlen helyen porladnak csontjai. Jönnek utána a többi nagyok: *Zsigmond*, *Mária*, kik szintén ismeretlen helyen hamvadnak nagyváradi földben. E nagy történelmi alakok után egy hosszu pauza következik, melyről csak a templomok dohos kriptái beszélhetnek, ahol a későbbi Bihar és Nagy-Várad nagy alakjai pihenik néma nagy álmukat. Az apostol lelkü főpásztorok, a vármegye régi táblabirái, főispánjai, a bihari unokák hajdan nagy ősei . . . . . .

De ne kalandozzunk a régi, elmult, fátyolozott időkbe, zarándokoljunk ki a temetőkbe. Száraz avar fedi az elfelejtett sirokat s koszoruk özöne fekszik azok hantjain, akiknek hozzátartozói sirját még nem lepi a feledés fátyola, még nem fedi a száraz avar.

Az olasziak diszes temetőjében a nagyváradi egyházmegye hajdani püspöke *Lipovniczky* sirjához vezet az ut. Körülötte fekszenek az ő hiv papjai: báró *Bémer* Pál, az országos nevü *Römer* Flóris, a jótékony lelkü *Winterhalter* és sorban a nagyváradi székeskáptalan kiváló halottjai, közöttük a tanitóképzés jeles bajnoka *Nogely* s a daliás honvédből lett főpap *Palotay* László.

Menjünk tovább! A szűz anya diszes szobra alatt az áldozópapok és kispapok társaságában ott találjuk a szegények atyját, az örök emlékü *Vinkler* nagyprépostot. S jönnek utána a szegény, az elhagyatott szenvedők lelki-testi istápolói az Irgalmasok, majd a nagyváradi nőnevelés névtelen bajnokai, a Mária-kultusz, a női erények megtestesült képviselői az *apácák*. És vajjon

KATÓKA.

Mutatvány JANCSOVITS JENŐ szindarabjából.

A Szigligeti Szinházban uj darabra készülnek, még pedig helyi szerző darabjára.

Erdélyi Miklós szinigazgató elfogadta előadásra *Jancsovits* Jenő megyei árvaszéki ülnöknek „Katóka“ cimü darabját, amelyet még november hónap folyamán előad a szintársulat.

Jancsovits Jenő egyike az ismert helyi szerzők legtehetségesebbjeinek, akinek nem ez az első kisérlete, sőt a nagyváradi szinpadon is volt már jelentősebb sikere. Akik ismerik ezen legujabb alkotását, szép sikert jósolnak a darabnak.

Közöljük a II. felvonásból a következő mutatványt:

Molnár: Kis nagyságos asszony! Minek olyan furcsa Imréhez? Nem rosz ember ő, csak olyan, mint az emberek mind, azok az emberek, kikre a boldogság csak ugy rá szakad, hogy majd megfulnak alatta. Akik meg eddig mindent elértek, amit akartak, nem vágytak hiába soha semmi után. Ezért nem is tudják megbecsülni a mi van, a vagyont, a szép asszonyt, a boldogságot, pedig lássa, én azt hiszem, ő szereti magát.

Katóka: Ő szeret? Tud is ő szeretni, hát szeretet az, hiszen csak játékja vagyok, megunt játékja, itt hagy, nem törődik velem. Egy év óta egy könyvtárt olvastam el unalmamban egyedül. Tudja Isten, én ugy valahogy mást vártam, ezért eleinte olyan furcsa volt, de most már azt is megszoktam, hogy alig jut eszébe, hogy megcsókoljon, megöleljen, hogy magához szoritva tartson sokáig, hosszan, melegen, vagy kinozzon, gyötörjön, csakhogy aztán kibékithessen, hogy ellesse a vágyaimat, hogy eltanulja gondolataimat, hogy féltsen, hogy féltékenynyé tegyen.

Molnár: Katóka! Kis nagyságos asszony! Hiszen maga már azt is megtanulta, hogy mi az a szerelem.

Katóka: Eh! Bár soh'se tanultam volna meg!

Molnár: Hja! Szomoru az élet!

Katóka: Magának is?

Molnár: Nekem? Nekem is? Hát élet az enyim? Hát élet az, amelynek semmi, semmi célja nincs. Olyan borzasztó az, mikor az embert nem lelkesitik vágyak, mikor nincs az ember előtt cél, mindenütt, mindenfelé csak akadály és nincs miért, nincs kiért átküzdeni azon. Régebben legalább könyebb volt türni, mert ittam, de mióta itt vagyok, nem ittam szeszt, életem legbutább napján megfogadtam az édes apjának, hogy nem iszom, s azóta nem ittam. Sokszor fojtogatott valami, égett a torkom, de nem ittam, most mindig józan vagyok. Látok, hallok, érzem, gondolkozom, s ez, ez olyan borzasztó, higyje el kis nagyságos asszony, olyan jó az, mikor az embernek itt bent fáj valami és leöntheti borral, szeszszel, jön a mámor, a gőz, a szines csillagok, kis nagyságám, ha valamikor nagy-nagy bánata lesz, csak a mámorhoz folyamodjék és meg ne vesse soha azt, a ki bánatában inni szokott, csak azt lehet siratni, kinek, mint nekem, ezt a vigaszomat is elvették.

Katóka: Szegény Molnár! Én nagyonnagyon sajnálom magát! Én meg tudom érteni, hogy valaki elkeseredett, szomoru, mert nem éri el vágyait, mert reményei megcsalták, de azért sokszor olyan csodálatos nekem az, mikor látom, hogy maga, akinek olyan melegen érző lelke van, aki ugy tud lelkesedni mindenért, ami szép és jó, hogy maga nem tud, nem akar életcélt találni magának. Csak nem a régi ragyogó életét sajnálja? Csak nem az átmulatott fiatal éveit sirja vissza?

SZEPESSÉGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalnemüek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMÜEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZŐNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM
PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN BESZEREZHETŐK
CZILLÉR IMRE
NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZAM.

van-e alacsony sorban vagy nagy méltóságban levő ember, aki kegyelettel meg nem állana a *premontreiek* sirkertjének fehér oszlopai előtt. *Szentpéteri, Makróczy, Csiplő* sirjai mennyi sok szép ifjukori emléket elevenitenek föl s milyen hálás érzelmeket váltanak ki az érezni tudó kebelből. S megtaláljuk a nemzet napszámosai között a nevéről elnevezett iskola hires pedagógusának sirját a *Stark* Antalét, nem messze tőle domborodik egy uj sir, az *Oó* Mihályé, a tisztes pedagógia e lelkes munkásáé.

Utána jön Thália hadserege. Letört oszlop, roskadó sirhalom, a magyar szinészet uttörő bajnoka *Rónai* fekszik alatta. Senki sem őrzi már emlékét, a tapsok elnémultak, a sir besüppedt, ez a szinész sorsa. Elmondhatná Rónai is azt, ami a hires Megyeri sirkövén van felirva: *„Jó közönség, innen tapsolj ki engem!“*

Közelében pihen a nagyváradi kőszinház első igazgatója *Somogyi* Károly. És a bús hangulat közepette is szinte mosolyra nyilik az ember ajka, ha szomszédságában olvassa szegény *Krasznai* Bandi nevét. Mind mosolyogtak az emberek, akik valaha szinpadon látták s most csak sirok állanak sirkeresztje mellett. A zörgő avar között reá akadunk *Iványi* Ödön sirhalmára, aki ugyszólván a nagyváradi modern ujságirás megalapitója volt. A közelében nyugovó *Hűgel* Ottóval bizony-bizony többet tettek a nagyváradi becsületes hirlapirodalomnak, mint az ujkori nagy zsenik. Jeltelen, behorpadt, sirban pihen itt a negyvenes évek ünnepelt irója, a hányatott sorsu *Kuthy* Lajos is.

Mohos, kopott sirkő tünik szemünkbe, *Emericus Beőthy* a hétszemélyes tábla elnöke nyugszik alatta, a fakult betük alatt fölirva a rendjelek özöne. Itt porladnak a nagy és neves *Beőthy*-család hamvadó ősei: *Beőthy* Zsigmond a hires bihari nábob, *Beőthy* Andor vármegyénk leghiresebb alispánja s közelükben *Lukács* György Nagyvárad első alkotmányos polgármestere. A bejáratnál a *Szlávyak* érdekes öreg márvány siremlékei vörösödnek. Feltünik előttünk *Szunyogh* Péter hatalmas obeliszkje, szemben vele egy virágokkal megrakott sir: dr. *Márkus* László képviselőé.

Itt feküsznek sorban mind a régi bihari és váradi szerepvivő hires családok: a *Gerliczyek*, közöttük egy uj lakó, a szegények és árvák igazi anyja: br. *Gerliczy* Félixné, a *Kornisok*, a *Markovicsok*, a *Szentiványiak* és a város társadalmában mindig szerepet játszó *Hoványiak*. A lenyugodott Bihar fekszik ebben a temetőben . . . . .

Sétáljunk át a szép és rendezett Rulikovszky-temetőbe, hogy levett kalappal megálljunk egy sirhalomnál, melynek lakóját első sorban kellett volna emlitenünk. *Rulikovszky* Kázmérért, a magyar szabadságharc vértanujáért mondjunk itt el egy csöndes imát. Lengyel volt, hős volt, szive a magyar szabadságért vérzett el . . . . .

Sötét este van, immár int a kis kápolna ezüst csengésü szava. Csöndesen pihen itt egy jótékony élet: dr. *Karsch* Lollion, továbbá dr. *Steinberger* Ferenc, ki áldott szivével lehetővé tette e kis kápolna fölépitését, hogy akik olykor-olykor az enyészet kertjébe veszik utjokat, gondoljanak az élet és halál Urára, gondoljanak az önmaguk és az elhunytak lelki üdvösségére. E kápolna csendes kriptája csak nem régen zárta magába harmadik nagy lakóját, a magyar érzelmü, puritán jellemü gör. szert. kath. főpapot, dr. *Laurán* Ágostont. Szivében, lelkében, gondolkodásában, cselekedetében magyar volt, saját kivánságára porladnak itt hamvai.

Gondosan ápolt sirhant alatt várják a föltámadást az *Irgalmasnénék* elhunyt tagjai, majd távolabb a hiterkölcsi élet lelkes ápolói, a szerény *kapucinusok*. E temetőben pihennek az ujvárosi tősgyökeres, tekintélyes polgárok. Diszsirhelyen a város gondozásában *Mezey* Mihály, ki egész életét városunk kulturális és közgazdasági előrehaladásának szentelte, *Bertsey* György a nagyváradi ipar lelkes katonája, ipartestületi elnök, *Krűger* Viktor főreáliskolai igazgató és a család többi halottjai, *Mayer, Kutiák* főorvosok, *Grunwald, Henrik, Rimler, Justh* és *Jelinek* egykor tevékeny polgárok, s a hitvesi szeretet állitotta diszes kereszt alatt *Bérczi* János, ki hosszu negyven esztendőt töltött el a népnevelés szolgálatában. Közelében hamvadnak *Jakabovics* Dezső, *Ember* György, *Bekési* János és *Makkay* Vince szintén a népnevelés lelkes bajnokai. Megindultan állunk meg a köztiszteletben álló *Vucskics*-család megboldogultjainak gyönyörüen gondozott virágos pihenő kertjénél, mig a korai elmulás fájó érzésével szemléljük a *Ránffy—Komjáthy*-család müvészies sirboltját. . . . .

És egy messzebbi temetőbe, a velenceibe is kegyelettel zarándokolnak ki az ismerősök, a régi diákok, *Szmetka* bácsi sirjához, hogy egy imát mondjanak azért, ki életében lelkének tudását, szeretetének melegét adta át másoknak, a köznek. Itt van az *Istvánffyak* családi nyugvóhelye s mellette pihen *Sándor* Alajos élete virágában elhunyt tanitó, a hitvesi önfeláldozó ápolás áldozatja.

És ki tudná felidézni mindazokat a nagy szellemeket, azokat a jótékony sziveket, kiknek porló tetemét, mint drága kincseket a temető mélye rejti magában.

. . . Lassankint elpislognak a gyertyák, kialszanak a mécsek, mint a haldokló ember lelke. Sötétség, nyugalom borul ujra a halottak békés birodalmára és a nagy csöndességbe bele búgnak a harangok fájdalmas akkordjai s méla rezgésük megremegteti a sziveket, elibünk tárja az elmulás fájdalmát a sok-sok régi kedves emléket, a sok-sok kedves arcot. Fölhangzik a *„De profundis“* mélységesen megrázó dallama s aztán elindulunk mi is a processióval és imádkozunk, felfohászkodunk az egyház könyörgő szavaival:

Requiescant in pace!

Szabados Pál.

Molnár: Nem. Pedig olyan furcsa, hogy én előbb voltam pillangó, azután vedlettem vissza csuf, rideg hernyóvá. De azért erre a multra nem fájó a visszaemlékezés. Ugy gondolok rá, mint egy jó ebédre, egy kellemes kalandra. Vig volt, szép volt, elmult. Az sem fáj, hogy most dolgoznom kell: egyszerü munkát csekély fizetésért, hiszen legalább egyelőre meg van mindenem, ami kell, de lássa kis nagyságám, az ember olyan, mint a gyerek, amig nem ösmer mást, csak a fületlen gombot, meg a rongy babát, addig annak is tud örülni, de ha már százféle játékot összetört, nem szórakoztatja semmi. Ha sokat látott, érzett át az ember, még inkább vágyódik valami elérhetetlen, valami uj, valami szép után, amiről legtöbbször nem is tudja, hogy micsoda; keres, kutat, mint az ábrándos ember az ég csillagai közt, amelyeket nem érhet el soha. De talán jobb is, hiszen ha elérne odáig, lehet hogy éppen ilyen hideg sáros földet lelne, mint ez itt.

Katóka: Megint igaza van, mindig igaza van, lássa nekem sokszor eszembe jut most, mikor valami szép jó könyvet hoz és azt olvasom és megragad belőlük egy-egy gondolat, melyen napokon át töprengek, hogy mennyivel jobb volt akkor, mikor Melánival bolondos regényeket olvastunk és haragudtunk, hogy nem adják Kunigundát Eduárdhoz.

Nagyvárad az árvizkárosultaknak.

A polgármester beszámolója.

Az árvizkárosultak javára a m. kir. Belügyminister ur kérése folytán elrendelt gyüjtés eredményére vonatkozó s 1913. évi október 16-án közzétett nyilvános hirlapi elszámolást, részint mivel azóta ujabb adományok folytak be kezeimhez, részint mivel abba leirási hibák folytán hibás adatok csusztak be, megfelelően módositva a következőkben ujból nyilvánosan nyugtázom.

Az árvizkárosultak javára 1913. évi szeptember 7-én rendezett népünnepély és szinköri előadás, valamint az 1913. évi szeptember hó 15-én a szinházban rendezett előadások bevétele 3313 kor. 99 fillér. Kiadás volt 1282 kor. 89 fill. A tiszta jövedelem ezek szerint 2031 kor. 10 fill. A gyüjtés eredményeként befolyt 3360 kor. 74 fillér. Ehhez hozzávéve a fenti 2031 kor. 10 fillért, összesen 5391 kor 84 fillérrel járult Nagyvárad város közönsége az árvizkárosultak nyomorának enyhitéséhez, mely a m. kir. Belügyministeriumnak elküldetett.

A gyüjtés eredményességéhez a következők járultak hozzá:

Nagyvárad város adománya 1000 K, gróf Szechényi Miklós püspök 1000 K, Kat. lat. szert. káptalan 500 K, Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár részvénytársaság 100 K, Bognár és Szántó 100 K, Diósy Lajos 100 K, Incze Lajos 50 K, Incze Lipót 50 K, Siket Traján gyüjtése 69 K, Pénzügyigazgatósági tisztviselők 48 K. 80 fillér, Demetrovits Elek gyüjtése 38 K, Weinberber Lajos 25 K, Czeglédy Jeremiás gyüjtése 21 K. 80 fillér, Stark Gyula gyüjtése 20 K, Reismann Mór 20 K, Grósz Géza 20 K, Kelen Béla gyüjtése 15 K, dr Molnár Imre 10 K, Lőwinger József 10 K, dr Perczel Adolf 10 K, Farkas Izidor 10 K, Oláry Gyula 10 K, dr Olasz Béla 10 K, Harmathy Károly és neje 10 K, Fényes Manó 10 K, Szmazsenka Ernő 10 K, Leitner Márton 6 K, Hagedron János 5 K, Szabó Károly gyüjtése 5 K 20 fillér, Sziládky Ernő 5 K, Brüder Jenő 5 K, Zboray Gyula 5 K, Frankó Endre 5 K, Lőwenstein Zsigmond 5 K, Halász Gyula 5 K, dr Altmann Jakab 5 K, Kiss Dávid 5 K, ifj. Popper József gyüjtése 4·40 K, Boros Jenő 4 K, Buttyka Lajos 4 K, dr Munk Béla 4 K, dr Károly Irén 3 K, Sulyok István 2 K, Róth Henrik 2 K, Székely Sándor 2 K, Küzdy Kalmán 2 K, Szücs Béla 2 K, dr Bárdos Imre 2 K, dr Gráhm Károly 2 K, Sebessy Gyula 1·50 K, dr N. N. 1 K, összesen 3360 kor. 74 fillér.

Ezenkivül a népünnepély céljaira adományoztak:

Krausz Béla és társa 1 hordó sör, Kolliner D. és fia 1 hordó sör, Schvartz és Ullmann 8 drb kés, Aszódy cukorkákat, Breider cukorkák, Weisz József 5 liter bor, Leipnik különfélék, Plesz Áronné 5 kg.

Patkányok, házi és mezei egerek
kiirtására legjobb és legbiztosabb szerek a
MURIS készitmények,
mely más háziállatokra teljesen ártalmatlanok.

Kapható a főraktárban:
FARKAS ISTVÁN
Apolló drogériájában
Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/b. Telefon 13—02.

marhahus, Mészáros Sándor 4 kg. főtsonka, Perl Mór 1 üveg likör, Wurst cég 10 üveg ásványviz, Blaha cég 1 karika trapista sajt, Diósi Ferenc felirat munkálat, Benkő Arthur szükséges papiranyag, Fridl és Jőrös cukorka, Mezey faanyag, Bodnár és Szántó 10 hordó sör, Weintraub Mór 1 üveg konyak, Spitzer 1 drb kősö, Jelinek Ferenc mükertész virágokat.

Ugy a fenti nemes szivü adományokért, mint mindazoknak, akik az árvizsujtotta szerencsétlenek nyomorát odaadó, fáradságot nem ismerő közremüködésükkel csökkenteni igyekeztek, ezuttal mond hálás köszönetet a rendező-bizottság nevében.

Nagyvárad, 1913. október 30-án.

Rimler Károly,
polgármester.

Nagy tüzek a margitai járásban

Tegnap egyszere három helyről is érkezett tudósitás a margitai járásból. Mind a három helyről a tüz pusztitásairól számolt be tudósitónk. A kár mindenütt érzékenyen érintette a károsultakat, mert egy tüzesetnél elhamvadt dolgok kivételével, a többi belyeken semmi sem volt biztositva. A tüzesetről tudósitásunk a következő:

Az éjféli tüz.

Csütörtökön este, mikor már az italmérések ajtóit bezárták Berettyószéplakon *Sternberg* Mór kereskedő üzletéből még mindig világitott a petroleumlámpa fénye. A kereskedő havi számadásokat csinált és ezért maradt fenn oly késő órákig. Mikor munkáját elvégezte, aludni tért.

Alig egy fél óra mulva fojtó füst gomolygott ki az üzlet szelelő ablakán, majd vörös lágok csaptak ki. A belső tüzet hamar észrevették a szomszédok és fellármázták a tüzoltókat. Mikor azonban kivonultak a tüzoltáshoz, már az egész berendezés lángban állott.

Az üzletből semmit sem lehetett megmenteni. A tüz átcsapott Zoltán Ágoston épületére is, mely szintén elhamvadt. Az üzleti berendezés biztositva volt.

A tüz valószinüleg ugy keletkezett, hogy az üzletben égő szivart vagy cigarettát dobtak el, melytől lángot kapott valamely gyulékony tárgy. A kár meghaladja a 10.000 koronát.

Veszedelmes pipázás.

Kozmaalmás községében *Fugyina* Ilona nádfedeles házának a padlását javitották tegnap délelőtt. A padláson dolgozó munkások dolog közben pipáltak. Alig távoztak el a padlásról az emberek, mikor a nádtetőről lángok csaptak fel. A száraz tetőn rohamosan terjedt a tüz, ugy hogy mire a lakosság összefutott, már a tetőzet gerendái is égtek. Az épület teljesen elhamvadt.

Gyufa a gyermek kezében.

Berettyódédán *Bogye* Illésné a szőlőszedésből tért haza három éves kis lányával. Odahaza vacsorát akart késziteni s a szomszédba ment át gyufáért. A szomszédnak csak olyan gyufája volt, mely a saját dobozán gyujtható meg, ezért az egész doboz gyufát odaadta. Mikor már nem volt szükség a gyufára, a megmaradt szálakat dobozzal együtt a kislányának adta oda, hogy vigye vissza. A leányka utközben leült egy szalmaboglya tövébe és ott egymás után kezdte gyujtogatni a szálakat, melyeket még égve eldobott. Az égő gyufáktól tüzetfogott a szalmaboglya, majd az istálló. A kis lány körül már minden lángban állott és ő még mindég ott ült s a gyufákat gyujtogatta. A lobogó lángok láttára összefutott emberek az utolsó pillanatban mentették meg a gyermeket, aki már akkor több égési sebet kapott.

A vizsgálatot meginditották. A kár 4000 korona.

Kirabolták Wertheimstein Sarolát.

Eltünt világhirü ékszerek. — A sárga kézitáska rejtélyes elrablása. — Mit mond a rendőrség?

Tegnap futótüzként terjedt el a városban annak a rejtélyes és vakmerő rablásnak a hire, melynek szenvedő szereplője *Wertheimstein* Sarolta, Rotschild Károly sógornője.

A rablás a budapesti vonaton történt csütörtök éjjel. Titokzatossá teszi az esetet az a körülmény, hogy az a kocsi szakasz, amelyben Wertheimstein Sarolta utazott, le volt zárva, még pedig a vasuti kalauz zárta le.

A rendőrség széles körben inditotta meg a nyomozást, több tisztviselő és detektiv utazott el az ország különböző városaiba.

Tudósitónk a következőkben számol be a nem mindennapi szenzációról.

Hol történt a rablás.

Wertheimstein Sarolta Budapesten szállott fel a hét órakor induló vonatra. Haza akart utazni a cséhteleki kastélyba. A vonat elindulása után, mikor Horváth Mihály kalauz belépett az első osztályu fülkébe, Wertheimstein Sarolta egy kis sárga kézitáskából vette ki és adta át a jegyet, amit kilyukasztás után visszatett. Mielőtt a kalauz eltávozott, megkérte, hogy a kocsiajtaját csukja le, mert aludni szeretne.

A kalauz lezárta a fülkét, Wertheimstein Sarolta ledült a diványra, azonban nem tudott elaludni. Nyughatatlanul hánykolódott egy darabig, azután felült és olvasni kezdett. Körülbelül másfél óráig olvasott, azután elnyomta az álom.

A sárga kézitáska ekkor még a szemben levő diványon nyugodott. Werthemstein Sarolta csak Püspökiben ébredt fel. Ott költötte fel Horváth Mihály kalauz. Tekintete azonnal a másik ülésre esett. *A sárga kézitáska már nem volt ott.* Eltünt. Nyomban megkérdezte a kalauzt, azonban az semmi felvilágositást nem tudott adni. Nem vette észre, ugymond, hogy valaki valahol le- vagy felszállott volna arba a kupéba. Átkutatták az egész vonatot, de a kézitáskát, vagy ahhoz hasonlót nem fedeztek fel.

A vonat tudvalevőleg hajnali három órakor fut be a váradi állomásra. Wertheimstein Sarolta azonnal a rendőrségre hajtatott és az inspekciós *Vadász* József kerületi rendőrfelügyelőnél megtette ismeretlen tettes ellen a feljelentést.

Az elveszett ákszerek.

A rendőrség részéről *Jánossy* Gyula főkapitányhelyettes és *Bodó* László rendőrfelügyelő tegnap kiszálltak a Wertheimstein-kastélyba. Kihallgatták a kirabolt urhölgyet és felvették a jegyzőkönyvet. Wertheimstein Sarolta felsorolta, hogy az eltünt sárga táska mit tartalmazott. Az elmondottak szerint eltünt: egy téglaalaku ezüstdarab, amelyet a Rotschild-család a *londoni állami ezüstfinomitó gyártól kapott emlékül.*

Az ezüst darab alsó széles lapján egy körben a következő monogramm van bevésve: S. M. R. Érdekes, hogy a Rotschild jelvény *csak ezen* az ezüst téglányon van rajta. Ugyanazon a lapon olvasható ez az angol felirás: *Am Apresent from the Royal Gold and Sirlver refinery to mis Sarolta Wertheimstein.* Ugyancsak egyedül álló ékszer az egész világon az a lánc is, amely most szintén elveszett. Ez egy méter hosszuságu kigyófonásu lánc, amely azért világhirü, mert *egy darabból* készült. A lánc végén kis női óra függ és egy üveg alá préselt természetes négy levelü lóhere. Eltünt továbbá egy H. B. jelzésü oxidált ezüstből férfi gyufatartó is szintén négylevelü lóherével diszitve és egy ezüst, de arannyal bélelt bonbonier, amelyen nefelejts diszités van.

Az elrabolt ékszerek értéke 4000 koronát képvisel, de ugyancsak 4000 koronát tesz ki a több, kék fehér boritékba zárt készpénz is, amit természeten szintén magával vitt a vakmerő tolvaj.

A nyomozás.

Jánossy Gyula főkapitányhelyettes és *Bodó* László rendőrfelügyelő nagy körültekintéssel vezetik a nyomozást. Egy rendőr még hajnalban elutazott Mezőtelegdig, tegnap pedig *Ehrlich* Imre Budapestre, Vass Árpád Debrecenbe, Vass Károly pedig Kolozsvárra utazott, hogy a notórius vasuti tolvajok fészkében nyomra akadjanak. A kirabolt urnő különben 500 korona jutalmat tüzött ki annak, aki a tettest kézrekeriti, vagy a rendőrséget nyomravezeti.

HERBST

Arany-, ezüst-ékszer és óra : áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttmann-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyakláncok 10,12, 14 kor.
Gyürük 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyürü 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2.50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár 13—14 kor.
Órajavitás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavitások és átalakitások olcsón eszközöltetnek.
Szemüvegek beteg szemekhez orvosi recept nélkül kaphatók.

Lapunk munkatársa megkérdezte Bodó László rendőrfelügyelőt, hogy az eddigi nyomozás milyen eredménynyel járt. A rendőrfelügyelő a következőket mondta:

— Megállapitást nyert, hogy a rablás Püspökladány és Nagyvárad között történt. Azt azonban, hogy ki mikor és hogyan követte el, még nem tudjuk. Két feltevés alakul ki eddig. Az egyik szerint a tettes Püspökladányban a sürgő-forgó utasok között észrevétlenül kinyitotta a kupé ajtaját, lámpával bevilágitott abba a fülkébe amelyben Wertheimstein Sarolta aludt. Mikor meggyőződött arról, hogy a mélyen lélegző áldozat nem ébred fel, kinyitotta a fülke ajtaját, nyugodtan felvette a kis sárga kézitáskát, szépen észrevétlenül leszállott és *kulcscsal* csukta be a kupé ajtaját. A másik feltevés pedig, hogy Püspökladány és Nagyvárad között az illető átment a kupékon, elrabolta a táskát és valamelyik kis állomáson leszállott.

A rendőrfelügyelő szavai szerint tehát még a legsürübb homály fedi a részleteket. Csupán feltevések ezek.

A kitüzött 500 korona jutalom azonban mindenesetre megkönnyiti a hatóság nagyon nehéz munkáját.

*

Késő éjjeli távirat jelenti, hogy az ékszerek táskáját megtalálták Szolnok és Budapest között, természetesen üresen.

A patriarka választás. A Bogdanovits patriarka temetése után a püspöki kar ujabb zsinatra jön össze és mielőbb kérni fogja a királyt, hogy az érvényébe visszahelyezett 1868-iki autonómia alapján hivja egybe a patriarkaválasztó kongresszust. Az 1868. évi IX. t.-cikk szerint a kongresszus 75 képviselőtagból, 25 papi követből, 50 világi, — közte 25 a határőrvidékről választott követből választandó.

Minthogy a régi határőrvidék ma már nem áll fenn, bár történelmileg ma is megvan és a határőrvidéken uj járásbeosztások történtek — a 25 követ, akiket a határőrvidékről kell választani, most azokból a járásokból kerül ki, ahol ezelőtt a határőrvidék volt.

A cipődivat ujdonságai

ARANYI

cipőáruházába megérkeztek.

Telefon 512. sz. Telefon 512. sz.

Száz éves riport a népek csatájáról

*

Franciscus Imets de Tusnád verses krónikája. Hogy irt a székely katona a Rajna vize mellől?...

Amit lentebb közlünk, az egy egyszerü székely katona, Corporal Franciscus *Imets* de Tusnád leirása a Napoleon elleni nagy harcokról. Az Imets család familiáris irattárából került elő ez a sárga papirosu, öreg riport. Néhai *Imets* F. Jákó erdélyi székesegyházi kanonok irásai között bukkant rá *Imets* Illés nagyváradi kir. törvényszéki biró s ő bocsátotta rendelkezésünkre.

Érdekes maga a nehézkes, döcögős versezet nyelvezete is, de főleg az ad aktuális izt az öreg irásnak, hogy éppen száz esztendővel ezelőtt lezajlott eseményekről szól. Tegnap, 1913. okt. 31-én volt százesztendeje, hogy a versben részletezett nagy ütközet lezajlott 1813. okt. 31-én.

Végigfut az egész hadjáraton, persze alig lehet érezni, hogy a dohos szavak mögött nagy események, véres ütközetek vannak. A kis tizedes nem nagyon kereste a tömör kifejezéseket, nem vigyázott a rimre s a mértékre. Irta egyfolytában, küzködve olykor-olykor az ortographiával is, ami nem is csuda egy harctéren lévő tizedésnél. Azért nem kell szigoru mértéket alkalmazni a verselésre.

Érdekesek a székely kifejezések, szólamok, a régies csengés, az elbeszélő mult sürü használata. Keveri beszédjét idegen szavakkal is, melyeket már franciáktól hallott (pl. „plezurban esének"; l. 20. szakaszt). Előfordulnak francia helynevek s népek nevei, amelyeket szintén csak hallás után irt le jó Franciscus Imets de Tusnád.

A történeti háttér

legnagyobb eseményét ő elhallgatja; a székelyek csapatát valószinüleg messze elsodorhatta az áradat a népek csatájában s talán tudatában sem volt az egyszerü Corporal annak, hogy a hátuk mögött minő nagy históriai esemény rengeti meg a földet a lipcsei harcmezőn. Ők bizonyára előőrsök voltak a csillogó Rajna vize mellett s bár huszezer francia elestéről beszél, a maguk jelentéktelenebb harcától nem látta fellángolni a lipcsei gigantikus tüzeket, ahol most néma magányban áll a roppant emlékmü s rajta a németek frappáns három szava:

GOTT MIT UNS.

Ugy kell tehát venni, hogy primitiv költőnk, aki csak tizedes, nem tud sem az események nagy horderejéről, a vezérkar ragyogó tisztjeit talán nem is látta, Schwartzenberg herceg fővezérségéről nem is hallott, nem tud az orosz tulsulyáról, a poroszok kimerültségéről, csak szóbeszédből ismeri Frigyes király és Lujza királynő szomoru sorsát. Él, lassan haladnak a rohanó Rajna partján fölfelé, a lovat szőrén üli meg, örvend egy talált kösöntyünek, tábori tüzek mellett a csikországi havasokra gondol, sokáig nézte a hulló csillagokat arra kelet felé és egy kihalt frank falu alatt, késő őszi estén verses vitézi énekbe kezd Corporal Franciscus Imets de Tusnád . . .

Háboru-Ének az 812. és 13. s 14. évből.

ELSŐ.

Bé boritott münköt az Gyászos Esztendő
1812. ben szüvünkött fonyasztó
Ó keserves sirás iszonyu jajgatás,
Ebben meg történék egymástól elválás.

2.

Felséges Császárnak parantsolatyára
Mindenüt jelentünk hiv szolgálatyára
Minden Országai feljárásaira
Más Országoknak is meg vizsgálására.

3.

Elsőbbenis mentünk Brassó Városában
Onnét maséroztunk bé Gallitiaban
S otton Práderoztunk s Esztendeig voltunk
Onnét indultunk fel az Frantzia Országra.

4.

Elsőbbenis mentünkfel Bájer Országban
Az hol neveztetett Vitzburg (Würzburg) Városának
Ottan a Frantziát elsőben bezárók
Mert 3 ezeret aristálva hagyónk.

5.

Onnét felnneb jutánk Podisi Országban
Mely hely nevezteték Haszao Városának
Mihent elérkezénk prájtsapba is állánk
Egész két Étzaka még nen is nyugovánk.

6.

Harmadik Étzaka fel s alá nyargalánk.
813. Octobris 31-dik: véle az Ármádiánk
Mind az Frantziával, iszonyu tsatával
Szernyü Puska szóval mendörgő Ágyuval.

7.

3 éjel három nap mind egy helyben voltunk
Ottan keservesen megatakéroztunk
Ágyu Szó s fegyver szó szakadatlan vala
Sok szép atyánk fia ottan elmarada.

8.

De a Frantzia is számtalanul hula
Mert tsak ot 20 ezer egy helyben marada
A szerentsétlenség ő rá fordult vala
Mert az 4. nap futva szalada.

9.

Meg reteráltatók és messzire hajtók
Az Rajna Vizénis Gyorsan általvágunk
Ott az Ármádiánk két felé szakadva
Alól is fejül is mind utánna állánk.

10.

Messzire származtunk idegen helyekre
Az Frantziának lakó fölgyeire
Ott az elenség frontot álla vissza
Iszonyu tsaták köszt sokat elpusztita.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriasi választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási czikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban

és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419

11.

Éhséget — hideget keserves inséget
Szenvettünk mü tugyuk, nagy ütközeteket
Keserves láb fájást szernyü masérozást
A szernyü utakon való sok nyargalást.

12.

Mert a föld népe is sok fegyverben állott
Üsmeretlen helyen kegyettlenül tsufolt
De az egek Ura anyira segite
Hogy utób is münköt meg szerentséltette.

13.

Brieu város mellett münköt meg tsufola
Mert megálló hellyünk nekünk nem jó vala
Egy tea nevezetü wiz mellé szoritta
Mig által szaladánk sokan földre hullánk.

14.

Ez elől való nap szerentsések woltunk
Midőn Strommal (Sturm) nekie szalattunk
Az Frantziát pedig mü megszalasztottuk
Számtalan Ágyuját az napon elfogtuk.

15.

Lusán (Sweiczban) Várossában mü osromot futtunk
24 óráig keményen harczolánk
Az Székel nemzetből ott is dezsmát hagyánk
Sok szép Atyánk fiát imit amot hagyánk.

16.

Négy egész holnapig hajtók egy végtiben
Ágyu drombolással s apró fegyverszóvall
De valahogy csék meg retereltata
11 mértföldet vissza reterálunk

17.

Bászirok várossa mellet szemben állánk
Nagy ágyu dengéssel ottan reá wágunk
Az apró fegyvernek szakadatya nem volt
Éjjel is napal is, mig Párisig hajtók.

18.

Hat egész holnapig nem wolt nyugodalmunk
Mert az ellenséggel frontott kellet álnunk
Sokat lőttünk szemben véle nem tagagyuk
Mert mü 17 tsatában forgottunk.

19.

Midőn megérkezénk Arsei város mellé
És az ellenségnek ottan frontot veténk
Mü pedig Dél Után kemény próbát tevénk
Az mely Platzon pedig sokat meglövénk.

20.

Ez az háborun a kik megjelentek
Jelenések alatt plézurban esének
Isten vigasztalja és sok jóval álgya
A szegén hazánkban szerentsésen haza.

21.

Forditom pennámat az Keservesekre
A kiknek az hartz életit letette
Sok szernyü bánatban árvátok maradott
Örökös gyászruha társatokra szállott.

22.

A Felséges Isten Tinektek mindnyájan
Az kik megholtatok nyugodalmat adgyon
Sz: áldomását is veletek közlesse
Hogy menyben legyetek asztali vendége,

23.

Wan mit emlegessen az frantzia Ország
Fel Páris városig waló sok parasztság
Meg ettük és ittuk minden wagyonságát
Mind logerben hortuk minden háza fáját.

24.

Nagy későre jutván Párisig eljutánk
A frantziát adig sokat szerte szóránk
Nagy gyalázatosan hozánk általl álla
És az többi pedig szerteszaladoza.

25.

Napolion pedig egyedül marada
Királságából is mostan allá szállott
Az Békeség pedig közigben származott:
Aldott az Ur Isten mind örökké Amen.

26.

Áldot Uram Jézus a ki feltámadtáll
És Gyászos szivünkre wigasztalást hoztáll
Hogy ily nagy örömre mostan forditottáll
És mü hazánk felé utnak indittottál Amen.

Lobogó tüz

mellett, halk dudolással énekelték a katonák ezeket a strófákat. Imets Ferencről feljegyezte a családi krónikás, hogy 1785-ben született, 1797-től 1800-ig járta a somlyai iskolákat. Gimnáziumi osztályokat is végzett de nem a legjobb sikerrel. Nótás fiu volt, hamar ott is hagyta az iskolát.

Azután 1819-ben *Thury* Farkas hadnagy katonaszámlálásánál mint Imets Ferenc major fordul elő neve, 1825-ben halt meg mint gyalogrendü valóságos tizedes.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet (Szilágyi Dezső-u. 5) 1914 január hó 1-én nyitja meg

II. ÉVTÁRSULATÁT.

Minthogy az I-sö ciklus tagjai táborában az általános munkahiány és nyomasztó pénzügyi helyzet dacára, a takarékossági hajlam s a kitartó küzdelem a drágasággal nem lankadt, sőt fokozódott, az intézmény pedig áldásos müködésével immár hézagot pótol, az igazgatóság a közóhajnak engedve már most hivja fel a népszövetség tagjait a II. évtársulatba való belépésre.

Az uj évtársulat is három éven át, tehát 156 héten át tart, amelynek letelte után a tagok a megtakaritott tőkét az elérendő haszonban való arányos részesedéssel együtt fogják megkapni. E részesedés pedig tudvalevőleg sokkal magasabb a takarékpénztári rendes betétek után elérhető kamatoknál.

A belépés tetszés szerinti számu törzsbetét jegyzésével a csoportvezetőknél, vagy pedig a heti befizetések alkalmával minden hétfőn és csütörtökön délután 2—5 óráig a hivatalos helyiségben levő gyüjtőiveken történik.

Egy törzsrészjegy után hetenkint 20 fillér fizetendő a társulat pénztárába.

Beiratási dij egyszersmindkorra részjegyenként 10 fillér, de 20 fillérnél kevesebb nem lehet.

Alapszabályaink értelmében a Népszövetségi Hitelszövetkezet tagja lehet minden fedhetlen életü egyén. Minden tag felvétele iránt az igazgatóság dönt. A Népszövetségi Hitelszövetkezet csak saját tagjának nyujt olcsó és kényelmes kölcsönt.

És pedig a befizetett összeg négyötöd részeig minden körülményesség nélkül.

Azonkivül tagjait az alapszabályokban megállapitott módozatok és határokon belül segélyezi.

A folyósitott kölcsönöket a heti befizetésekkel három év alatt kell letörleszteni.

Csoportvezetőink a gyüjtőiveket hivatalos helyiségünkben sziveskedjenek átvenni.

Tömörüljünk! Lépjünk be a II-ik évtársulatba mindnyájan, mert egyesülésben rejlik az erő!

Színházi Élet.

— Csevegések. —

*

A pöstyéni fejedelmi parkból üzenet érkezett a váradi közönségnek. Igaz, hogy a sorok a „Kedves Szerkesztő urnak“ szólnak, de nem fog megharagudni a nagy müvészasszony, hogyha átadom az ő szavait kedves népének, amely oly nehezen várja hazaérkezését.

A beteg müvésznő első üdvözlete a Tiszántulnak szól és a Tiszántul olvasóinak; akiknek bizonyára kedves örömet fog szerezni a lentebbi levél, melyet E. *Kovács* Mariska irt a pöstényi pensióból.

Kedves Szerkesztő Ur!

Szives sorait igen köszönöm, igazán jól esett, hogy reám gondolt. Ami az egészségi állapotomat illeti, hála a jó Istennek jól vagyok és egy pár nap mulva már megyek haza!

Hogy mikor és miben fogok először játszani, még nem tudom, mert még egy egy pár heti pihenésre lesz szükségem. A viszontlátásig sokszor üdvözli

Erdélyiné.

A pöstyéni hall ragyogó estéiről el fog tehát tünni pár nap mulva a szép magyar színésznő, nem fogja keresni délutánonkint a messziről érkező váradi lapokat, jön haza frissen, mosolyogva és a váradi szinházban ujra megrikatja publikumát. Vronszky grófra gondolunk a hidegszivü oroszra, aki összetöri a bus Karenin Anna szivét. Látni fogjuk a Farkas aranyos oszlopcsarnokában, amint félénken illatos narancsitalt kér a gőgös inastól . . . S a tél havas, fehér messzeségében sok forró, izgalmas premier örömét tartogatja számunkra.

Kedvelt szinészeink e héten is gondoskodtak egymás bosszantásáról. A szép *Medgyaszai* tenorista, akit folytonosan a világkarrier álma gyötör, ismét neki vetette vállát a peceparti Páris falainak.

— Csak nem gondoljatok, hogy itt penészedem a váradi aszfalton! . . . Ott van a levél a szekrényben a szinháznál. Nézzétek meg. Beöthy László ujra irt. Érdeklődik és csalogat a fővárosba.

A kollegák nem mozdulnak. Senki sem kiváncsi a drága levélre. Medgyaszai előtt megfoghatatlan a dolog.

Persze, mert nem tudja, hogy egy kis intrikus mit hiresztelt a háta mögött.

— Képzeljétek, Jenő megint megijesztette Beöthyt, hogy fel szeretne menni vendégszerepelni. Erre Beöthy ugy megijedt, hogy postafordultával válaszolt tenoristánknak:

— Sajnálom kedves Medgyaszai ur, de egész hónapon keresztül vigjátékot adunk, ennélfogva nem lehetek olyan szerencsés, hogy kitünő hangját megszólaltassam szinpadomon. Tisztelő hive . . .

— Ez van abban a levélben fiam, ami ott hever már egy hete a levélszekrényben,

TELEFON 10-70. LIFT. TELEFON 10-70.
MODERN FOTOGRAPHIA DAJKOVITS
SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

hogy lássa mindenki a Király-szinház firmáját és a Medgyaszai nevét.

És azóta nevet mindenki, ha Jenő barátunk a rejtélyes levélre hivatkozik.

Ehez hasonló trükkhöz folyamodott egyik jónevü primadonnánk is, akinek kifelé áll Váradról a szekere rudja. Irt Krecsányinak Temesvárra s megkérdezte benne, hogy minő darabokat ad, hogy szolgál b. egészsége s efféle lappáliákat.

Krecsányi a világ legudvariasabb szinigazgatója s természetesen azonnal válaszolt a kitünő szinmüvésznőnek, aki azóta boldogan mutogatja Krecsányi levelének — a *borítékját.*

— Nézd szivem, mondja riválisának, a nagy Krecsányi irt nekem. Gondolhatod, hogy miről van szó benne? . . . Természetesen szerződésről. De én nem megyek! . . . Istenem, ugy szeretnek engem Váradon . . . Habár többet igér, mint amennyit itt kapok, de tudod drágám: nem akarom, hogy a váradi direktor tönkre menjen . . .

A jó kollega elfordul és titokban mosolyog egyet.

Háboruság
a margitai zsidóhitközségben.

—

Panaszok a vezetőség ellen.

Az utóbbi időben a zsidó hitközségeknél valósággal divatba jött a háboru. Eddig még egyetlen egy hitközség ügye sincs elintézve és már egy ujabb hitközségben duló egyenetlenségről ad hirt tudósitónk. A háboru természetesen itt is a vezetőség ellen tört ki. Egyesek ugyan azt hangoztatják, hogy az egész kellemetlenségnek politikai háttere, mások viszont ezt tagadják és mindenért a jelenlegi vezetőséget okolják.

A margitai zsidóhitközség egy év óta kétfelé szakadt. Az egyik rész azzal vádolja a *Mann* Adolf elnöksége alatt mükődő vezetőséget, hogy a tagokat megadóztatja, ellenben az elnökség kivonja magát az adófizetés alól.

Másik sulyos vád volt az, hogy az elnök olcsón bevásárolja az egyházi dolgokat és a tagoknak sokkal drágább pénzért eladja. Szóval üzérkedik a vallási cikkekkel. Panaszolták azt is, hogy az elnökség egyáltalán nem teljesiti ugy feladatát, mint ahogy azt a hitközség megkivánja.

Az elmondottak mellé még felsoroltak egy sereg apróbb vádat és a hatalmas panaszbeadványban arra kérték az alispánt rendeljen el vizsgálatot. A panaszoknak természetesen az volt a főcéljuk, hogy megszabaduljanak a vezetőségtől és az ő tetszésük szerint kijelölt embereket hozzanak be.

Fráter Barnabás alispán a panaszt kiadta *Markovits* Manó főszolgabirónak, aki *Fichtner* Gyula szolgabirót bizta meg az ügy megvizsgálával. Fichtner a vizsgálatot meg is tartotta. Kihallgatta az összes tanukat, azonban a panasznak egyetlen egy pontja sem nyert beigazolást s igy a panaszt elutasitotta.

A panaszosok nem nyugodtak meg az elutasitó határozatban, hanem tovább viszik az ügyet. Legujabban a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez adtak be panaszt és uj vizsgálatot kérnek. Az elégedetlenek ragaszkodnak hozzá, hogy a jelenlegi vezetőség helyett uj embereket állitsanak a hitközség élére.

A viszály most egyre nagyobb arányokat kezd ölteni és ki tudja, nem fog-e oda fajulni, mint az élesdi hitközségben volt. Most kiváncsian várják, hogy mit fog mondani a miniszter.

HUMOR.

*

SZÜLŐI GONDOK.

Feleség: Ezek a gyerekek minden hibájukat tőled örökölték.

Férj: Lehetséges, mert te a tieidet megtartottad magadnak.

*

KEGYETLEN VÁLASZ.

— Megmondtam a papájának, Margitka, hogy nem tudok maga nélkül élni

— S mit mondott a papa?

— Csak annyit, hogy akkor gondoskodni fog szép temetésről számomra.

*

MEGHIVÁS.

— Pompás dolog, hogy találkozunk, cimboráim. Ugy-e együtt ebédelünk?

— Köszönöm, jó lesz.

— Akkor csak üzenj a lakásodra, hogy teritsenek nekem is.

A munkapárt győzelme.

Budapest, okt. 31.

(Saját tud.) Ma voltak Veszprém- és Torontálmegyében a megyebizottsági tagválasztások. Egy-két esetet kivéve, minden helyre munkapárti jutott be mindegyik helyen.

—

Közös miniszteri tanácskozás.

A jövő héten, szerdán ismét közös konferencia lesz Bécsben, hogy a november 18-án összeülő delegációk ügyeit tárgyalásra előkészitse.

Szülők figyelmébe!
Legjobb gyermek cipők
teljes fiu kelengyék legolcsóbban
REICHARD áruháza
cégnál kaphatók.

HIREK

A KATH. KÖR PROGRAMJA.

A nagyváradi katholikus kör az idén is igen intenziv munkát fog végezni, hogy tagjainak és barátainak, kellemes, szórakoztató estélyeket rendezzen. Az eddigi években oly népszerüvé vált vetitő-estélyeket az idén is meg fogják tartani. Az igaz, hogy a legutolsó katholikus köri estélyen már ugy bucsuztak el a vendégek, hogy a legközelebbi előadásokon az impozáns uj kör helyiségében fogják viszontlátni egymást. Ez azonban egyelőre elmarad. Az uj épület ugyanis még nincs teljesen készen és legalább néhány hétre van szükség, hogy a berendezésekkel is elkészüljenek s a nagyterembe beszereljék a vetitő-gépet is. Az uj körhelyiség december közepén lesz olyan állapotban, hogy ott előadásokat lehessen tartani. Ez azonban nem akadályozza a vezetőséget abban, hogy már előzőleg meg ne kezdjék a szokásos előadásokat. Az előadások programja már össze van állitva, még pedig igen ügyesen. A szereplőket is ugy kérték fel, hogy már előre biztositva van az előadások fényes sikere. A legelső estély november 4-én lesz, amikor dr *Pataky* Arnold tart előadást vetitett képekkel a páratlan régiségü Sweicról. Nem számit kisebb érdeklődésre *Albánia* bemutatása sem, mely tudvalevőleg még mindég nagy gondot ád az öreg Európának. Egy estélyt Wagnernek szentelt a kör. December 2-án különösen érdekes és értékes estélye lesz a katholikus körnek. Ekkor fogják ugyanis bemutatni az első keresztények életét. Az előadások mindenkor este 5 órakor kezdődnek.

—

*** Lapunk legközelebbi száma, a kettős ünnep miatt, kedden jelenik meg.**

*** Vasárnap lesz a sirok kivilágitása.** A mult napokban megirtuk már, hogy a sirok kivilágitása, *nem november elsején, hanem másodikán este lesz*, mivel Halottak napja 3-ára, hétfőre esik az idén A plébánia templomokban a hármas ünnepen az istenitiszteletek sorrendje a következő lesz:

Olasziban: Szombaton és vasárnap délelőtt 7, 8, 9, és fél 12 órakor szentmisék, 9 órakor szentbeszéd, melyet szombaton *Imrik* S. Zoltán plebános, vasárnap pedig *Klinghammer* Miklós káplán tart. Vasárnap este 6 órakor ájtatosság és szentbeszéd. A szentbeszédet *Brém* Lőrinc tb. pápai káplán mondja. Hétfőn reggel 9 órakor rekviem.

Újvároson: Szombaton és vasárnap szentmisék: 7, 8, 9, és 11 órakor. Szentbeszéd 9 órakor. Tartja: szombaton dr *Lestyán* Endre plebános, vasárnap *Dráveczky* Zsigmond káplán. Szombaton este oltáregyesületi ájtatosság, melyen a szentbeszédet *Fetzer* József szemináriumi spirituális mondja. Vasárnap a Rulikovszky-temetői kiskápolnában lesz szentbeszédnélküli ájtatosság. Hétfőn 7 és 9 órakor rekviem.

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája
Nagypiactér, Gitye házban
megnyillott.

Mindennemü **bank és kereskedelmi ügyek** keresztülvitele a **legrövidebb idő alatt.**
Pénz közvetités olcsó kamat mellett.
Külön osztály: **élet-, baleset-, tűz- és minden más egyébb biztositások.**

Velencén: Szombaton és vasárnap 9 órakor lesz szentmise és szentbeszéd. A szentbeszédet mindakétszer dr *Halász* Gyula plebános tartja. Vasárnap esti ájtatosság és szentbeszéd, melyet *Kreznerich* Gyula mond. Hétfőn 9 órakor rekviem.

*

Szives tudomására hozzuk a népszövetségi tagoknak, hogy a népszövetségi gyertyákat következő helyeken lehet kapni: Kuchta Endréné Uri-u. 47. sz. a., özv. Bálint Jánosné Sal Ferenc-u. 19., Fleisz Mihályné Huszár-u. 2., Romanszky Józsefné Kertész-u. 12., özv. Zalányi Lajosné Varju-u. 21. és a Szt László templom egyházfiánál.

* **Szentségimádás**. Az Oltártáregyesület havi rendes szentségimádását a Szent László temlomban ma, mindenszentek napján tartja meg. Reggel 7 órakor szentségkitétel lesz, 9 órakor szentbeszéd és nagymise. Délután 5 órakor szentbeszéd és szenségbetétel.

* **A debreceni tábornok,** báró *Nagy* Gyula lovassági hadtestparancsnok tegnap Nagyváradra érkezett és látogatásokat tett. Vizitelt gróf *Széchényi* Miklós váradi püspöknél, azután *Henriquez* tábornoknál és *Radu* Demeter görög katholikus püspöknél. A tábornok még a délután folyamán visszatért Debrecenbe.

* **Az alispán utazása**. *Fráter* Barnabás alispán tegnap délben hazaérkezett Budapestről és ugyancsak tegnap délután Debrecenbe utazott.

* **Változások a káptalani uradalom személyzetében**. A nagyváradi l. sz. káptalani uradalom tisztikarában több változás történt. Igy *Ringelhann* Lajos urad. főtiszt Darusziget-pusztáról Őssi-pusztára költözött; *Tölgyesi* Károly gazdatiszt Szent Lászlóról Daruszigetre; *Herkely* József gazdatiszt Bikácsról Szent Lászlóra, — Réthy Ernő uj gazdatiszt pedig Bikácsra helyeztettek át.

* **Uj tiszti orvosok.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a kolozsvári tiszti orvosi vizsgákon *Halász* Andor nagyváradi gyakorlóorvos és *Pollák* Emil cséffai járási orvos uj tiszti orvosokká képesitették.

* **Birói kinevezések**. A hivatalos lap legközelebbi száma közölni fogja a következő kinevezéseket. *Pajor* Kálmán táblabirót debreceni táblai tanácselnök lett. *Sereghy* táblabiró kuriai biró, *Olasz* József székelyhidi járásbirót pedig nyugalomba vonulása alkalmából megkapta a táblabirói cimet.

* **Népmissio Merőberényben.** Gróf *Széchényi* Miklós nagyváradi megyés püspök és Románfalvi *Fehérváry* Celesztin urnő bőkezüsége lehetővé tették, hogy a mezőberényi hivek régi óhaja teljesülhetett. Október hó 26-án reggel kezdte meg P. *Jámbor* László jézustársasági atya Mezőberényben a népmissiót és 30-án fejezte azt be. Páratlan szónoklatainak hatása alatt lelki örömben usztak a mezőberényi hivek. Megható és lélekemelő volt a missio alatt az iskolás gyerekekkel rendezett Mária ünnepély, melyben részt vettek a szomszéd papság köréből *Chilkó* László körösladányi plebános, *Szirtes* Antal csorvási esperes-plebános, *Kuszka* Zoltán dobozi plebános és *Somogyi* Antal körösladányi koadjutor. A népmissio áldásai kiszámithatatlanok, mert e kis hitközségbe uj élet fakadt a hivek lelkében. Tömegesen látogatták a hivek az isten házát és a missio tartama alatt 298-an járultak a szentgyónás és szent áldozáshoz, s a naponkinti áldozók száma nagyban megszaporodott.

* **Doktorrá avatás**. *Mihovits* Ferenc, a nagyváradi uri társadalom előnyösen ismert szimpatikus tagja tegnap tette le Kolozsvárott a jogtudományi doktorátust kiváló sikerrel.

* **A hivatalos lapból**. Az igazságügyi miniszter dr *Várszeghy* Lajos nagyváradi gyakorló ügyvédet a nagyváradi kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottá rendelte ki.

* **Iskolaszéki ülés.** Nagyvárad város községi iskolaszéke a városház bizottsági termében folyó évi november 5-én — szerda délután 4 órakor tanitóválasztó és azt követőleg rendes gyülést tart.

* **A reformáció emlékünnepe**. A reformáció emléknapját a nagyváradi protestánsok az idén is a szokott ünnepélyességgel ülték meg. Délelőtt a templomokban istentisztelet volt. A nagyváradi református tanitónőképző pedig tegnap délután szépen sikerült emlékünnepélyt rendezett. *Kiss* Károly vallástanár szép beszédben méltatta az ünnep jelentőségét. Ezután Abt: Erdei áhitat cimü dalát énekelte *Nagy* Ilonka IV. éves növendék kellemes, finom szép csengésü hangon, *Vajda* Irén discrét, müvészi zongorakisérete mellett. *Bárcsay* Amália *Szabolcska* Mihály versét szavalta nagy hatás mellett, végül P. *Nagy* Zoltán: Hozsanna cimü énekét adta elő a képzőintézeti énekkar gyönyörü precizitással, igazán müvésziesen. Az ünnepélyen nagy és előkelő közönség volt jelen.

* **Tüz**. Ma délután a gróf Vécsey Károly-utca 4. szám alatt, *Gulyás* András berettyóujfalusi malomtulajdonos házának souterrainjében felhalmozott szalmacsomó meggyulladt. A kár nem nagy csak attól lehetett tartani, hogy a tüz átharapódzik az egyes épületrészekre. A tüzoltók hamarosan lokalizálták a tüzet.

* **Uj ügyvéd**. Dr. *Popity* János a Kecskeméti Napló felelős szerkesztője, lapunk volt jeles tollu belmunkatársa, mint örömmel értesülünk, tegnap Budapesten egyhangu sikerrel letette az ügyvédi vizsgát.

* **Áramszünet**. A villamos müvek igazgatósága tudomására hozza a nagyközönségnek, hogy november hó 2-án déli fél egy órától félkettőig az áramszolgáltatás a kapcsolótáblán végzendő munkálatok miatt szünetelni fog, mely áramszünet azonban a villamos vasut forgalmát nem érinti.

* **Gyorsirás tanfolyam.** Akik a Feminista Egyesület gyorsirás tanfolyamán részt akarnak venni, sziveskedjenek vasárnap délelőtt 11 órakor az őr-utcai elemi fiuiskolában megjelenni.

* **Dr Pácz Sándor lemondása.** Dr Pácz Sándor premontrei tanár mintegy évvel ezelőtt eltávozott Nagyváradról s a kiskaposi, ungmegyei plébániát foglalta el. Dr *Pácz* Sándor 22 évig volt a nagyváradi premontrei rendház tagja s távozása a legszélesebb körben keltett őszinte sajnálatot. Évek óta választott tagja volt Nagyvárad város törvényhatóságának. Tegnap meleghangu levél érkezett dr Pácztól *Rimler* Károly polgármesterhez, amelyben törvényhatósági tagságáról lemond s egyben hálás köszönetét fejezi ki Nagyvárad város közönségének iránta tanusitott bizalmáért.

* **Népszövetségi cimtár.** Nagy jelentősége van annak, ha a Katholikus Népszövetség tagjai alkalom adtán tudják, kihez forduljanak megrendeléseikkel. A Népszövetség egyik célja: a keresztények összetartásának fokozása. Ez az összetartás pedig azt hozza magával, hogy megrendelésekkel, munkával a tagok első sorban egymást támogassák. Szükséges tehát, hogy a népszövetségi iparosok és kereskedők közöljék cimeiket tagtársaikkal. Ezt kivánja lehetővé tenni a Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezete, mikor az idén ismét kiadja a tavaly már szép sikert elért „Tájékoztatót.“ Ezt a Tájékoztatót ingyen kapja meg minden népszövetségi tag s igy az 1700 példányban fog megjelenni. A Tájékoztatónak lesz cimtári része is, amelyben foglalkozási ágak szerint csoportositva kilesznek tüntetve mindazok a népszövetségi tagok, akik nevük, lakásuk és esetleg telefon számuk közzétételéért 30 fillért fizetnek. A tavalyi Tájékoztató utján sok népszövetségi iparos és kereskedő érezte tagtársai fokozott támogatását; kivánatos, hogy az idén minden népszövetségi iparos és kereskedő felvétesse magát a Tájékoztató cimtárába s igy magát és foglalkozását a Népszövetség egészével megismertesse. A cimtárba való felvételre ajánlatos minél előbb jelentkezni *Székely* Lajos népszövetségi jegyzőnél a Népszövetségi Hitelszövetkezet helyiségében hétfőn és csütörtökön délután 2—5 óra közt. A Tájékoztatóban olcsó dijszabás mellett hirdetések is felvétetnek.

* **A tüdőbetegekért.** A november 1-én és másodikán a köztemetőkben „csak egy virág szálat“ jelige alatt gyüjtő nő tagokból álló bizottság a következő felhivást bocsájtja ki: Evről-évre fájdalmas szivvel hozzuk nyilvánosságra, hogy egy esztendő leforgása alatt sok, igen sok halott fedi a gyászos csatateret, amelyen a legfélelmetesebb nagy hatalom, a tüdővész pusztit. E szomoru jelentések, mint az enyészet mélyéből feltörő segélykiáltás száll az élőkhöz. Hirdetvén, hogy összekell fogni egy nagy védelmi láncba s erkölcsi és anyagi erejük egész fegyverzetét kell harcba vinni a pusztító rém ell. Esdve kérünk hát mindenkit legyen segitségünkre. Halottak napján, a mikor az elköltözött drága halottak sirjához zarándokolunk, gyujtsunk egy mécccsel kevesebbet a siron és kössünk egy szál virággal kevesebbet koszorunkba s ennek a kis mécsesnek és parányi virágszálnak értékét ajándékozzuk oda a halál szomoru jegyeseinek, a tüdőbetegeknek. Az elköltözött em-

Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság
Nagyvárad, Őssi-tér. Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlőművek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda. Telefon 340. sz.

berek utolsó sóhajának rémes kórusa száll felénk az elmult esztendőről. E halálsóhajok megmentője késztessen mindenkit az adományozásra. Alljunk utjába a halál földi aratásának. A gyüjtők karszalaggal és számozott perselyekkel vannak ellátva akik, ugy a temetőben, mint a nyilvános helyeken eszközlik a gyüjtéseket. A mindenképen csak dicséretes s mélységesen szivünkbe szántó dologra mi is felhivjuk olvasóink szives figyelmét.

* **A jászóvári premontreiek budapesti főgimnáziuma.** Érdekes tervvel foglalkozik a jászóvári premontrei rend most ülésező nagy káptalana. Arról van szó, hogy mint a legtöbb hazai tanitó szerzetesrend, a premontrei rend is főgimnáziumot állit fel Budapesten. A főgimnázium kapcsolatban állana a rend tanárjelöltjeinek budapesti otthonával. Az uj főgimnázium alapitása és a Norbertinum áthelyezése óriási áldozatába fog kerülni a rendnek.

* **Országos sajtógyülés a kath. nagygyülésen.** A katholikus sajtóegyesület fővárosi hölgybizottsága 1913. évi november hó 10-én (hétfőn) délelőtt fél 11 órakor a katholikus nagygyülés keretében a budapesti kongregáció-otthon disztermében országos gyülést tart.

A sajtógyülés programja a következő:

1. *Üdvözlő szavak.* Mondja gróf *Mailáth* Györgyné, a hölgybizottság elnöknője.
2. *Elnöki megnyitó.* Mondja dr *Glattfelder* Gyula megyéspüspök.
3. *A hölgybizottságok működésének ismertetése.* Mondja *Novák* Mártonné ügyvezető alelnöknő.
4. *A hölgybizottság országreformáló hivatásáról.* Mondja *Martinovich* S. J. egyházi elnök.
5. *Aratás a sivatagban.* Beszéd, mondja: dr *Krűger* Aladár.
6. *Ünnepi zárszó.* Mondja dr *Glattfelder* Gyula megyéspüspök.

* **Eljegyzés.** *Fleischer* Vicát eljegyezte *Ungár* Dezső városi mérnök Szolnokról. (Minden külön értesités helyett.)

* **Pedagógiai vizsga.** A nagyváradi gimnázium egyik fiatal tehetséges helyettes tanára *Erődi* Béla prem. rendi kanonok e hét folyamán szerezte meg a budapesti egyetemen jeles eredményü vizsgájával középiskolai tanári oklevelét.

* **A Szigligeti Társaság első felolvasó ülése.** November 23-án, vasárnap tartja Nagyvárad irodalmi társasága az idei szezonban első felolvasó ülését. Az ülésen tartja meg székfoglalóját dr *Rédei* Kornél, premontrei kanonok, aki Nietsche esztétikai értékeléseiről tart felolvasást. Kivüle nagy érdekességet kölcsönöz az ülésnek Antal Sándor, a kiváló fiatal irónak felolvasása, aki egy uj novelláját olvassa föl; végül Sas Ede költeményei szerepelnek a müsoron. Az ülés a városháza dísztermében lesz.

* **Uj detektiv.** A rendőrség kebelében egy igen szimpatikus és ügyes dstektiv müködik már hetek óta. A főkapitány *Méhes* Lajos rendőrtizedest, aki már 15 éve áll a rendőrség szolgálatában, előléptette detektivvé. Méhes igen ügyes ember, nagy személy és terepismerete van. A detektivek kisded csapata sokat nyert vele.

* **Kifogások a téli vasuti menetrendre.** Felkérjük mindazokat, akiknek a f. évi október hó 1-én életbe lépett téli vasuti menetrendre vonatkozólag észrevételeik, kifogásaik vagy óhajtásaik volnának, sziveskedjenek azokról az alulirott kamarát az illetékes helyre felterjesztendő kamarai javaslatban leendő esetleges felhasználás végett legkésőbb f. évi november hó 5-ig irásban értesiteni. Nagyvárad, 1913. október hó 28. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Dr Sarkadi Lajos kamarai titkár. Dr. Moskovits József elnök.

* **Áthelyezett tisztek.** Három szimpatikus tiszt távozik váradi állomáshelyéről. *Vojnárovich* honvédhuszárfőhadnagy, *Győry* Géza hadnagy és *Csécsy-Nagy* Aladár zászlós, *Csécsy-Nagy* Imre huszáralezredes fia hagyják el a napokban Nagyváradot. Debrecenbe helyezték át a három kitünő tisztet, akiknek tegnap volt a bucsulakomájuk.

* **Ostrom az olcsó fáért.** Alig jutott köztudomásra a város által beszerzett olcsó fa eladásának hire, máris valóságos ostrom alá vette a közönség a városházát. Hogy mily nagy volt az első nap forgalma az olcsó fa eladása körül, mi sem bizonyitja jobban, mint az, hogy *Komlóssy* József gazdasági tanácsos, aki az ügyet kezeli, tegnap az eladott fa árából 3800 koronát helyezett el a pénzintézetben. Azt hisszük, hogy a város az olcsó fával, ha nem is éri el azt, hogy a kereskedők leszállitsák a faárakat, de a közönség érdekeit szolgálja.

* **Az ad hoc bizottság javaslata a tanács előtt.** A városi tisztviselők fizetésrendezése és a tisztiállások átszervezése tárgyában kiküldött ad hoc bizottság javaslatát vette tárgyalás alá Nagyvárad város tanácsa. A tárgyalásra a tanács összes tagjai összegyültek, tekintettel arra, hogy ez a kérdés különösen érdekli mindanyiát. *Lukács* Ödön tanácsos referálta az ügyet. Részletesen ismertette a bizottság javaslatát. Felmerült azonban a kérdés az egyes uj állások: a helyettes polgármester, javadalmi tanácsos stb. munkakörére nézve. Többen azt kivánták, hogy mindenekelőtt meg kell állapitani az állások munkakörét, mert csak ebből látja atörvényhatóság, hogy szükség van ezekre az uj állásokra. Szükséges ez a megállapitás azért is, mert egyes ügyosztályok tul vannak terhelve munkával. *Rimler* Károly polgármester is azon nézetben volt, hogy ezuttal még érdemleges határozatot ugy sem hozhatnak. Fejtegeti, hogy a legelső a munkakör megállapitása, hogy tájékozódva legyen maga a tanács is. Kéri és inditványozza, hogy bizzák meg őt és Lukács tanácsost, hogy a tanács tagjainak bevonásával az uj állások munka- és hatáskörére nézve javaslatot készitsenek. Ez pár nap alatt kész lesz s akkor ennek alapján folytathatják a kérdés tárgyalását. A tanács elfogadta a polgármester ezen javaslatát.

* **Erdészeti hirek.** *Molnár* Antal eddigi belényesi állami erdőmérnök Désre helyeztetett át; helyébe *Muraközy* Pál segéderdőmérnök megy Nagyváradról, a hová viszont *Ajtay* Sándor erdőmérnökgyakornok neveztetett ki.

* **Fancsikai Schvatz Ferenc és az ugrai halastó.** *Schvartz* Ferencnek nagy panasza van az ugraiak ellen. Az ugrai gazdáknak ugyanis van egy gondosan kezelt halastavuk, melyek vizét évenként egyszer le szokták csapolni a Körözs egyik holtágába. Ilyenkor a viz annyira megtölti a Körözst, hogy a viz ömlik a gátakon és ellepi a Schvartz Ferenc birtokát. A különben jól termő földön a nagy viz miatt elpusztul minden. Az ugraiaknak ezt az eljárását panaszolta Schvartz az alispánnál, aki nyomban a Sebeskörözs érmentesitő társulatnak adta ki a panaszt. A társulat tegnap jelentést tett az ügyben és javasolta, hogy utasitsa az alispán az ugraiakat, miszerint a halastó lecsapolását más módon eszközöljék

* **A vasuti üzletvezetőség elhelyezése.** A vasuti üzletvezetőség ideiglenes elhelyezésének kérdése foglalkoztatta tegnap a városi tanácsot. A város által bérelt helyiségek körül támadtak némi nehézségek, amelyeket azonban a polgármester és a v. főügyész legutóbb Budapesten a máv. igazgatóságánál elintéztek s tegnap jegyzőkönyvet vett fel a tanács, amelynek alapján a háztulajdonosok a lakások jelenlegi bérlőinek felmondtak jövő évi május 1-re. Május 1-től augusztus 1-ig átalakitják a helyiségeket az üzletvezetőség céljaira.

* **Nem fizetik az adókat.** Az idei rossz gazdasági évre rendkivül jellemző az a jelentés, amit tegnap terjesztett a számvevőség az alispáni hivatalhoz. E szerint a vármegye közszükségleti alapjának mult évi kintlevősége még mindég 65000 koronát tesz ki. Az 1913. évi költségvetés szerint 128000 korona van előirányozva és ebből a pénzből még semmi sem folyt be. Ez a szomoru állapot igen komoly helyzet elé állithatja a vármegyét, mert hiszen ép a közszükségleti alap az, melyből a vármegye gazdálkodik és kiadásainak nagy részét fedezi. A számvevőség javasolja az alispánnak, hogy a kintlevőségek behajtása iránt a legnagyobb erélyyel tegye meg a megfelelő lépéseket.

* **Vasárnap nagy ünnepi müsor a Fekete Sas kávéházban.** A nagyváradi honvédzenekar vasárnap este Frycsaj karmester vezetésével a következő müsorral hangversenyez: 1. „Reo“ induló Albert F. 2. „Morvai hullámok“ keringő Albert F. 3. Nyitány „Tell Vilmos“ cimü operából Rossini G. 4. Nagy ábránd „Lohengrin“ cimü operából Wágner R. 5. „Siófoki emlék“ kisfuvola szóló Albert. F. 6. A tartalékos álma“ nagy katonai egyveleg Ziehrer C. M. 15 perc szünet. 7. a) „A néger álma“ jellemdarab Nydleton H, b) „Indián song“ jellemdarab Friml. 8. Nagy egyveleg „Éva“ cimü operettből Lehár F. 9. „Téli viharok“ keringő Fucik Gy.

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készit: egyszerü és mű-butorokat, teljes lakásberendezést, valamint mindennemü asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

* **Fél árban** sikerült bevásárlásaimat eszközölnöm, miért is abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy legujabb divatu füzőimet a legjutányosabb árban árusithatom, addig mig a készlet tart. Szives pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel Rosenzweig Róza, Nagyvárad, Szalárdi-utca 9.

* **Elhalasztott kolonestély.** A Kath. Legényegylet a vasárnepi kolonestélyt a kivilágitás végett csütörtökön, 6-án tartja meg a rendes belépti dij mellett. — *Tánczvizsga 9-én* Hamza Jenő zenekara mellett.

* **A honvédzenekar hangversenye a Royálban.** A m. k. honvéd zenekar ma este 8 órakor válogatott müsorral hangversenyt rendez a Royál kávéházban. A müsor a következő: 1. Toros induló Komzák. 2. Keringő „Éva" c. optt. Lehár F. 3. Nyitány Cigánynő c. op. Balfe W. 4. Nagy ábránd Sulamith c. dalj. Goidfaden. 5. A sákkingini trombitás c. op. Nessler. 6. Egyveleg Domoa Juanitta c. optt.-ből Suppé. 7. Myosotis keringő Czibulka.

x **Czipész üzletembe** a mai naptól kezdve gyors talpalót rendeztem be. Egy pár férfi cipő talpalás 2 kor. 80 fill. egy pár női 2 kor. 40 fill. *Stagl Kálmán* czipész Szent-János utca 2 szám.

Áruraktár leredukálása folytán

mélyen leszállitott árak

☛ **Kossuth-utca**

☛ **elején.**

Kertész S. Sándor

női divatáruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendüek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok, asztalnemüek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal teritők. Szőnyegek. Mosó barhetek, zephierek és kartonok. Kész női és férfi fehérnemüek. Paplanok. Szőrme áruk.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és bélésáruk és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat mig a raktár tart nagy készséggel küldök.

Telefon az egész vidékre 10-30.

x **Meghóditotta a hölgyeket** MLLE JULIETTE elsőrendü mellfüző különlegességeivel Szinház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

* **A tangó Nagyváradon.** Antalfy Margitka, a kitünő tánctanárnő óriási áldozatok árán lehozta Nagyváradra a *tangót*, a mely most valósággal lázba ejtette az egész fővárost. A kitünő balletmesternő nov. 3-án kezdi meg az idei tánctanitási kurzust, amely három hónapra fog terjedni. Lesz gyermekdiák kolon s külön a felnőtteknek. A beiratkozások már folynak a Teleky-utcai táncintézetben (3. szám I. em.) Minden vasárnap délután és este nagy boszton-gyakorló kolón. Külön ballettanfolyam. A szezon szenzációs táncát: a *tangót* eddig egyedül az Antalfy-táncintézet jogosult Nagyváradon tanitani. A bájos tánczból különórák alatt lehet csak leckét venni a nap bármely szakában.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyujt bővebb felvilágositásokat. Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

* **Községek figyelmébe.** Tekintetes Községi Előljáróság! Tisztelettel értesitem, hogy a kolera elleni óvintézkedéshez szükséges, valamint egyébb járványok idején is a betegek elkülönitésére nélkülözhetetlen egyszerü járványkórházi ágyfelszereléseket stb. szakszerü kivitelben állandóan raktáron tartom, községeknek a legméltányosabban megszabott egységárban és 3 havi kamatmentes várakozásra szállitom. — Telefon 905. Kiváló tisztelettel: Weisz Kálmán Kossuth-utca 3. a Sas-szálloda mellett.

x **Felhivjuk** t. olvasóink figyelmét a Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság lapunkban megjelenő hirdetésére. Ezen iparvállalat, mely a közelmultban lényegesen megnagyobbittatott és a modern technika vivmányaival fel van szerelve, minden szakmabeli munkát, ugymint vasöntvényeket, vasszerkezeteket, kisvasuti mindennemü célra szolgáló kocsikat és ezek kellékeit szakértő vezető mérnökök ellenőrzése mellett gyártja és rövid fennállása óta már szép sikereket ért el. A legmelegebben ajánlhatjuk tehát a káptalani és püspökségi uradalmak figyelmébe.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Érdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ráneznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** öbb egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönseg szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

Rézágyak, rézbutorok, villamos csillárok

készitését, csiszo ását, galvanizálását, fémáru ipartelepemen a legszebb stylszerü kivitelben és igen olcsón eszközlöm.

Rajzok, tervek kérdezősködésre.

Számos pártfogást kér:

STERN Bémer-tér. Telefon 556.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilokban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol ugy a helyi, mint az átutazó automobilok a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Ősi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Értesités.** Tisztelettel értesitjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolozsváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modelekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkivül jutányosan árusit.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasitott 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról legalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállitásra a Polgári Takarékpénztár r. t. árucsosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

x **Vörösbor!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje *96* fillér. — Csodaszép mézédes *csemegeszőllő;* kitünő pecsenye és *pezsgőborok; köbányai* maláta és szalon *sörök*, *MERTZ NÁNDOR* csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: *448. sz.*

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20—25 számig 2 korona, 26—28 számig 4 korona, 29—34 számig 5 korona. Fiu boksz cipő 35—36 számig 7 korona, női chevrou vagy boksz cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boksz cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve *Feketénél*, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

x **Tekintettel a rossz pénzviszonyokra** leszállitottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyü 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

* **A Máv. és a Félix-fürdő.** Nagyvárad közönségének ama része, amely évek óta hiányát érezte annak, hogy október elseje után nincs megfelelő vonatközlekedés, amely lehetővé tenné a városi közönségnek, amely nincs abban a helyzetben, hogy a fürdőben lakjék, dacára annak, hogy ott a legolcsóbb penzió-rendszer van október 1-től bevezetve,) a Félix-fürdő valóban csodálatos gyógyhatásu forrásait használhassa, most örömmel fogják fogadni a MÁV ama valóban üdvös intézkedéseit, hogy a Félix-fürdőből minden este egy külön vonatot indit Nagyváradra. Ezen naponta közlekedő különvonat beállitása következtében a Félix-fürdőbe Nagyváradról 4 órakor, vagy Várad-Velencéről 4 óra után a rendes belényesi vonaton lehet kiutazni. A nyár folyamán a belényesi vonatra vonatkozó felszállási tilalom, magától értetődik, megszünt. A fürdő használatára elegendő idő áll rendelkezésre, mert a visszautazás, minthogy a rendes belényesi vonat már este 6 óra 37 perckor indul ezen uj különvonaton történhetik, mely este 8 óra 02 perckor indul. Ugy a MÁV, mint a belényes—vaskóhi vonat igazgatóságát ezen üdvös, a város gyógyulást kereső közönségére rendkivül fontossággal biró intézkedéséért, a legteljesebb elismerés illeti. A fürdő kezelősége természetesen a legnagyobb előzékenységgel gondoskodik róla, hogy a fürdők mostantól fogva egész télen át is használhatók legyenek, a vendéglő üzemet fentartja, a fürdőpihenők, folyosók pedig állandóan fütve vannak, ugy hogy a meghülés veszedelme teljesen kizártnak mondható. Hisszük is, hogy ezen kitünő alkalmat a közönség tömegesen fel fogja használni és ugy a fürdőket, mint a vendéglőt is állandóan igénybe fogja venni.

x **Ingyen javitjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyákig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchényi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós.“ Helyi és vidéki telefonszám 1359.**

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testegyenesitő gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémesiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **A városligeti kútháznál,** közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szőllő-lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

☛ **FIGYELEM!** Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatunk u. m. iró és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszijak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézetbeli fehérnemük, iskolai lüszter és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemü kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2·50 fillérért. 3000 elsőrendü férfi ing 2 koronától, gallérok 30 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

Wolfram drótlámpák

16 gyertyafényü 1 fillért fogyaszt óránként darabja, kitünő minőségü, nagyobb vételnél engedmény és házhoz szállitom

STERN Bémer-tér.
Telefon 556. sz.

Az Alkotmányt
megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyszintén az
„Élet“, „Nagyasszonyunk“ „Zászlónk“ és „Kis Pajtás“-t
a
Hegedüs Hirlapirodában
Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

x **Matyok Péter tambura zenekara a Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyez közkivánatra *Matyok* Péter (Paganini) tambura zenekara teljesen ujonnan szerződött tagokkal, a közkedvelt társulat magán- és duett számokkal müködik közre. A gazdagon összeállitott müsorból kiemelendő a közkedvelt *Gyöngyi* duett. A társulat tagjai: Kővári Rózsika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Böske és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos müsor. Kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szives pártfogást kér Matyok Péter karmester.

x **Cukorka és csokoládé különlegességek** a legjobbak csakis Aszódi üzleteiben, mert 3 üzlet részére sok a fogyasztás és igy a cukorkái nem állottak, hanem mindig frissek és élvezhetőek. A közönség kényelmére Rákóczi-uton Kiss tőzsdéje mellett a Csokoládé Király Aszódi fióküzlete vasárnap is egész nap a vásárló közönségnek rendelkezésére áll. Fő-üzlet Kossuth-utca. II-ik fiók Kert-utca.

x **Este van, este van,** kiki nyugalomban, kicsiny kis fiacskám alszik a karomban, bizonyosan álmodik kocsiról, lóról és egyébb játékról, hozok is én néki a **Párisi Bazárból.**

Uri jehérnemü, «FOWNES» keztyü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ
egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

x **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2·40 kor. fél kilós próbadoboz 1·20 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad. Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Fröhlich hentes üzlet mellett.

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré
szinházi és hölgyfodrász
szemben a szinházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076.

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkálat fog és gyökér huzás és tartós fogtömeséseket készit
Engel Dezső,
vizsgázott fogtechnikus.
N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x **Felhivjuk** m. t. olvasóink figyelmét Büchler Márton butorkereskedő lapunk mai számában levő hirdetésére.

Csillárok árusitása nagybani áron.
Miután óriási raktárkészletem helyszüke miatt nem tarthatom fenn, értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy az árukat minden elfogadható gyári áron árusitom.
STERN, Bémer-tér 3.

Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák
Diósy Sománál
Telefon 839. Telefon 839.

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik fizetéssel
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.

Valódi PERZSA szőnyegek
és legfinomabb kivitelü **CSILLÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkből megérkeztek. Meglepő OLCSÓ ÁRAK mig a készlet tart. Megtekinthető vételkényszer nélkül
vétel **STERNBERG** és eladás
régiség, ékszer és mükereskedés
Szt. László-tér, Kishidfő.

SPORT

Az ünnepi mérkőzések. A serlegmérkőzésekre november 1-én és 2-án NSE teljes csapatával veszi fel a küzdelmet a következő összeállitásban:

Hauber
Ocskay Kotsis
Mazách Horváth Rózsavölgyi
Borszéky Ráckevy I. Szury Szántó Ráckevy

A csapat ezen összeállitásban november 1-én a fél 1 órakor kezdődő NAC—Egyetértés mérkőzés után délután fél 3 órakor mutatkozik be a NSC elleni matchen.

Irsai Dezső
(a Flegman-cég volt főszabásza)
női divat-terme
Szalárdi-utca 9. Rosenzweig palota.
Legfinomabb izlésü kelmék és hozzávalók. Elsőrendü kivitel.
Szolid árak! Szolid árak!

SZINHÁZ

Heti müsor.

Szombat délután: A Molnár és gyermeke; este: Vasgyáros.

Vasárnap délután: Cigányprimás; este: János vitéz.

Bizánc.

A sok szemétrevaló operett és bohózat-ujdonság között szinte üditőleg hat egy olyan kiváló drámának szinrehozatala, mint Herczegh Ferenc Bizánca. Egy kicsit meg is látszott az előadáson, hogy a társulat mindinkább elszokik a komoly és klasszikus daraboktól, de azért az igyekezet nem tagadható.

Konstantin császár fényes szerepét, mint vendég, *Bihari* Ákos játszotta. Gyönyörü beszédje, mély érzése, klasszikus játéka nagy gyönyörüséget szerzett mindnyájunknak. Ha ő hasonló szerepekben lép fel, az mindig őszinte örömünkre szolgál, mert igazi müvész s mert csak igy juthatunk klasszikus drámákhoz.

Giovanni szerepében a társulat uj tagja, Gorup György lépett fel. Magas, nyulánk termetü és kellemes hangu szinész, értelmesen, hangsulyozva szaval, néha ugyan siet kissé, de ez csak azért van, mert nagyon is jól tudja a szerepét. Ha majd változatosabb lesz az előadásában és főleg megszokja a mozgást a szinpadon, hasznavehető tagja lehet a társulatnak. Ugy látszik komolyan készült a szerepére s meg is értette, éppen azért reméljük, hogy hibáit le fogja vetkőzni s még szép sikerei lesznek.

Angyal Ilka, Szentgyörgyi, Sik, Szarvasi, Tompa, Varsa Radócz játszották a többi főbb szerepeket meglehetős sikerrel.

—ő.

Hölgyek figyelmébe!
Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy az
őszi és téli legujabb kalapformák megérkeztek.
Továbbá **a legszebb és legujabb divatu tol ak.** Ugyszintén **átformázásokat jutányos árban** elvállalok.
Tisztelettel
M. WEISZMANN JULISKA
Nagyvárad, Bajza-utca 7. sz.

IRODALOM

Az **Élet** cimü szépirodalmi képes hetilap november 2-iki számában elbeszéléseket közöl Pásztor Józseftől és Kádár Leheltől, verseket hoz Oláh Gábortól és Elek Alfréd-tól. Török Gyula folytatja Zöldköves gyürü cimü regényét, Kárpáti Aurél hangulatos cikket irt a halottak napjáról, Balassa Imre arcképet Ujházi Edéről, Pető Sándor egy történelmi cikkben elbeszéli a drezdei és lipcsei csaták történetét. Ezenkivül Halasi A. könyvkritikái s az aktuális rovatok és illusztrációk egészitik ki ez uj szám tartalmát. Szerkeszti Pethő Sándor. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII. Damjanich-utca 50. Előfizetési ár félévre 10 kor.

NYILTTÉR

Dr. Steiner Lajos
és
Dr. Váradi Ödön
együttes ügyvédi irodája
Széchényi-tér 12. szám.
Törvényszéki palota mellett.

FOG-
technikai intézetemet ismételten a legkitünőbben szereltem fel. Fog- és gyökhuzást érzéktelenitéssel végzek.
özv. dr. Deákné H. Zs.
Nagyvárad, Kossuth-u. 2.
Fekete Sassal szemben

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

§ **Elitéltek a bihari legényeket.** Háromnapos tárgyalás után tegnap véget ért a bihari gyilkosság ügyének tárgyalása. A tegnapi tárgyalást kilenc órakor nyitotta meg *Vámosy* Mihály elnök. Dr *Poynár* Szevér ügyvéd mondotta el a védőbeszédét, kérve védence teljes felmentését. Az elnöki resumé után visszavonultak az esküdtek és hosszas tanácskozás után hozták meg a marasztaló verdiktet. A biróság ennek alapján többek bántalmazásából elkövetett halált okozó sulyos testi sértés büntettében mondta ki bünösnek a két bihari legényt és elitélte őket 2—2 évi fegyházra. Az elitéltek megnyugodtak.

TÁVIRATOK

A bolgár kölcsön.

Bécs, okt. 31.

Toncsev bolgár pénzügyminiszter tegnap az osztrák és a magyar csoporttal Bécsben tartott tanácskozás után megkötötte a harminc milliós kölcsönt.

—

A kolera.

Budapest, okt. 31.

Belügyminiszteri jelentés szerint Jász-nagy-Kun-Szolnok megyében, Tiszaburán két kolerás megbetegedés történt. A község vesztegzár alatt van s a hatóság mindent elkövet, hogy a továbbterjedést megakadályozza.

Nagybecskerek, okt. 31.

Hivatalosan mvgállapitást nyert, hogy Torontálmegye kolera mentes.

—

Bizalom a kormánynak.

Szeged, okt. 31.

Csongrádvármegye mai közgyülésén 99 szavazattal 36 ellenében tudomásul vette a kormány bemutatkozó leiratát s biztositotta támogatásáról s változhatatlan bizalmáról.

—

Markovits—Justh affér.

Budapest, október 30.

Justh Gyula ma egy ujságiró előtt kijelentette, hogy semmiféle levelet a Markovits főispán közt felmerült afférre vonatkozólag nem kapott s semmiféle megbizottak nem jártak nála.

—

Megszünt a felülvizsgálat.

Konstantinápoly, okt. 31.

A kormány ma megszüntette a sajtótáviratok felülvizsgálatát.

—

Leégett vasgyár.

Nagykanizsa, okt. 31.

Az itteni nagy „Merkur“ vasgyár leégett. A kár négyszázer korona. Megtérül biztositás folytán.

—

Ujságirók gyülése.

Budapest, okt. 31.

(Saját tud.) Az Ujságirók Egyesülete november elsején déli 12 órakor gyülést tart, mely tekintve, hogy a sajtóreform megvitatása lesz napirenden, népes és igen viharos lesz.

—

A szerbek mozgolódnak.

Belgrád, okt. 31.

(Saj. tud) A félhivatalos Szamutprava irja, hogy az albánok ujabb felkelést szerveznek s ujból be akarnak törni Szerbiába.

figyelmezteti Albánia protektorait, hogy hogy intse nyugalomra az albánokat, mert kénytelenek lesznek a szerb csapatokat mozgósitani.

Belgrád, okt. 31.

(Saj. tud.) A Trovinszky Gladuik" mai számában azt ajánlja a szerbeknek, hogy a monarchiával szemben a legnagyobb rosszindulatot tanusitsák s igyekezzenek megakadályozni, hogy a monarchia sulyos gazdasági helyzetéből — amely az Albánia utáni vágyakozása juttatta — egyhamar szabaduljon.

KÖZGAZDASÁG

Hirek a pénzpiacról.

A hét nagyszerü eseménye a német birodalmi bank kamatleszállitása 6 százalékról 5½ százalékra bizony, csak nem hozta meg a mai várva-várt gazdasági megkönnyebbülést, javulást. A német bank váratlan akciója annál inkább feltünő, amennyiben az Angolbank csak a közelmultban emelte fel a rátát és a londoni piacon s annak pénzügyi köreiben csakis az általános feszültség a domináló ugy — hogy a további kamatlábemelés lehetőségét sem tarthattuk épen kizártnak. A német birodalmi banknak ezzel szemben való eljárását a német kereskedő világnak s az agrárius köröknek erélyes magatartásukra ill. követelésükre vezethetjük vissza, amely politikai pressiónak engedve csakugyan nem térhetett el a bank az általános óhajtól amennyiben a Németbank státusa határozottan kedvezőbb, az igazgatóság a bank ujabb kedvező helyzetével indokolta is a rátaleszállitást. A státusz 202 millióval jobb, az értékkészlet is 200 millióval szaporodott.

Nálunk sajnos a német ráta-leszállitás nem hozta meg a már nagyon is óhajtott javulást, Bécsbe s Budapestre a külföldi ajánlatoknak még csak nyomára sem akadunk s nyilt piacon egyáltalában nem fordult elő pénzkinálat s eszerint ultimó szükségletünket csakis a jegybankunk fogja fedezni. Az osztrák-magyar bank vezetősége nem látja eléggé indokolva a kamatláb leszállitását s ezért előreláthatólag az év végéig ki fog tartani a 6 százalékos ráta mellett.

Az összes magyar lapok és a kereskedő világ a jegybank ezen állástoglalásával szemben, határozottan s általánosságban hangosan követeli, hogy a ráta minél előbb leszállittassék, a jegybank statusa ma már normális, a váltótárca csökkenése a nagymérvü pénzfeszültség könnyebbülésére enged következtetni s igy a kamatláb leszállitását sürgős általános óhajként tünteti fel. Annyi bizonyos, hogy a fogyasztásnak, konjunkturának javulására mindaddig még csak gondolnl sem lehet, amig a vállalkozási szellem és termelés ujra fel nem lendülhet, amennyiben a termelést a magas kamatok drágitják. Pénzintézeteinknél jelenleg pusztán a mutatkozó kamat és jutalék haszon üzleti politikája az irányadó.

A budapesti tőzsdén általában nyomott a hangulat, ugyszinte Bécsben, a képviselőház eseményei az ellenzék ujabb magatartása, hogy a margitszigeti játékbank ügyét feltárja, hozzájárultak a közönségnek további elidegenitő álláspontjukhoz a tőzsdével szemben. A nemzetközi piac értékei nagy egészében ugy zárultak, mint a mult héten, Neworkban határozott gazdasági fellendülést észleltünk, mig Párisban és Londonban a spekuláció tartózkodó álláspontot foglalt el.

Kamattételek: bécsi elsőrendü váltó $5\,^{11}/_{16}\%$—6%, budapesti $6\,^{1}/_{4}\%$, középintézetek $6\,^{1}/_{2}\%$, tárcaváltók $7\,^{1}/_{4}\%$. Magánkamatláb Berlin $4\,^{5}/_{8}\%$, London $4\,^{15}/_{16}\%$, Páris 4%, Amsterdam $5\,^{1}/_{4}\%$.

Gabona üzlet.

Októberi buza — — —	10.—
Buza 1914. áprilisra — —	11.33
Októberi rozs — — —	7.94
Áprilisi rozs (1914) — —	8.98
Októberi zab — — — —	7.27
Áprilisi zab (1914) — —	7.40
Tengeri 1914 májusra — —	6·24

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény —	817.50
Osztrák hitelrészvény —	622.50
4%-os koronajáradék —	80.—
Osztr. magy. államv. —	691.50
Jelzálogbank — — —	419.—
Leszámitoló és pénzváltó —	508.—
Hazai bank — — — —	277.50
Magyar bank — — — —	539.50
Keresk. bank — — —	3705.—
Rimamurányi — — —	677.50
Salgótarjáni kőszén — —	740.—
M. Ált. Kőszénbánya —	1020.—
Közuti vasut — — — —	631.75
Városi villamos — — —	352.—
Adria — — — — —	573.—
Atlantika — — — — —	—.—

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy roszszul szab vagy uem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota)** és meglepi önt az ottani **szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről **ujat készitek.** Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, pipereszappan, kozmeticai, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kosmeticába vágó cikkeit a legjobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnal akarja beszerezni, ugy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «illatszer és háztartási értesitőnket» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszer és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Kőfaragó-u. 7. sz.

Melocco Péter cementárugyár és épitési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyürüket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghivást az ország bármely részéből elfogad

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Tüzijáték kiállitás

özv. Kádár János-né

elsőrangu füszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbbrangu különlegességek előnyös **bevásárlási forrása.**

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz. Telefon 85. sz.

Nagyvárad város

VILLAMOS MÜVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesitjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállitjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

¼ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Telefon József 20—53.
Interurbán telefon
József 20—62.

SAVOY NAGYSZÁLLODA
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 16.

Interurbán telefon
József 20—62.
Telefon József 20—53.

Modernül átalakitva és renoválva, 120 szoba, gőzfütés, lift, hideg, melegviz. Mérsékelt árak. Szobák már 3 koronától feljebb.
Szives pártfogást kér
SZABÓ TIVADAR, igazgató.

A
jó bornak
nem kell czégér
mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja
Kecskeméti István
is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme
Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.
Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

„AGRICOLA“
Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
Temesvár.

Folyósittat: törlesztéses jelzálogkölcsönöket I., II. helyre **ingatlanokra** és városi **bérházakra.**

Tisztviselői kölcsönöket olcsó kamat mellett. **Iparvállalatok** finanszirozását elvállalja.

Elvállalja ingatlanok parcellázását és az ehhez **szükséges tőkét** megszerzi

Hosszabb hitelre szállit mindenféle mezőgazdasági vetőmagot, gazdasági, ipari gépeket és technikai cikkeket.

Megbizásból keres megvételre különféle nagyságu bérleteket és mezőgazdasági ingatlanokat s kitermelésre alkalmas erdőket.

Kérjen ajánlatot!

Szolga Ferencz és Sándor
Rimanóczy-utca 9. sz.

Kárpitosok és diszitők.

Elösmert elsőrangu munka. Jutányos ár.

UFI YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.
MOS!
gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztitatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.
Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Tartós fütésre legalkalmasabb legjutányosabb tüzelő anyag a
KOKSZ!

Meidinger és egyébb töltőkályhák fütésére legjobb a
GÁZ-KOKSZ
mert a sulyosabb és ezáltal drágább bánya-koksz (Meiler-Koksz) sokkal nehezebben gyul meg.
A koksz ára jelenleg hat korona m.-mázsánként.
Ha 500 kilós részletekben rendeltetik meg a koksz, akkor azt a város belterületén mm.-ként 40 f. fuvardijért házhoz szállitjuk és beraktározzuk. Gázfogyasztóinknak azon kedvezményt nyujtjuk, hogy fuvardijat nem fizetnek.
Továbbá felhivjuk a t. közönség figyelmét: *gázkandallók, gázfürdőkályhák, gázvasalók, főzők* és *kávépörkölők* nálunk beszerezhetők. A gázzal való *fütés* és *főzés* az egyéb fütőanyagok drágasága miatt ma már nem kerül többe mint a fa.
NAGYVÁRADI LÉGSZESZGYÁR.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz
csakis ez a valódi
kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.
Kapható drogériákban gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni
Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott **kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant,** ha az itt jelzett **eredeti készitmény** nem volna kapható az ön lakhelyen, mert a **világhirü cég** magyarországi képviselete:
Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám
egyszerü levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az
eredeti minőség.
Kapható Nagy-Váradon: **Farkas István** és **Darvas István** drogeriájában.

Büchler Márton

Nagyvárad legrégibb butorkereskedője

BUTORIPAR VÁLLALATÁT

Zöldfa-utca 17., I. em. alá helyezte,

hogy a 12—16 ezer korona boltbér megtakaritása folytán vevőinek ennek folytán a legolcsóbb árakat nyujthassa.

A cimre kérem figyelni!

Telefon az egész megyére 1-30.

Frőhlich József

viaszgyertya-gyártó-, mézes viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére **templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akácz-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézeskalács különlegességeket.** Tisztelettel

Frőhlich József.

Telefon 907. **Telefon 907**

Boldog orai

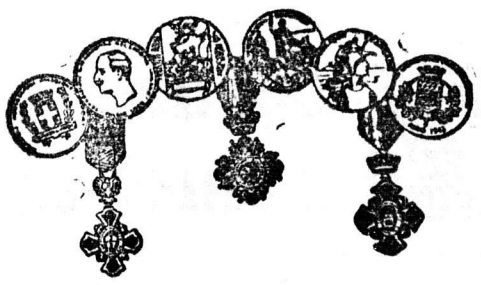

csakis annak lehetnek, aki hozat magának egy mükedvelő hangszert **Wágner**

Hangszerkirálytól, Budapest József-körut 15. sz (Telefon.)

Varázsfuvola ajándékkal 4 korona. Csodaréztrombita, erős rézből 6 korona. Szájharmonika dobkisérettel 3 korona. Facimbalom, 15 hanggal 4 kor. Tündérharangok állványon 8 K. Varázshegedü, ujdonság 6 K. A milánói, párisi és londoni kiállitáson kitüntetve az első dijjal. Javitási szakmühelyek. Fényképes árjegyzék ingyen.

Ovás! Figyelem a „Wágner" névre és a 15-ik házszámra.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye

LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemü lakatos munkák **vasszerkezetek, vizvezeték** javitások és **takarék-tüzhelyek** elsőrendü kivitelben.

Gazdasági eszközök készitése ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzuzók stb. **Láncos kutaink** ugy tartósság mint vizemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindennemü gépjavitások szakszerüen és gyorsan eszközöltetnek.

ORIENT szálloda

Budapest, VII. Rákóczi-ut 42. sz.
A Nemzeti szálloda átellenében.

Ujonnan berendezve. A város központjában. A keleti és nyugati pályaudvartól villamoson 5 percz. Szobák 3 kor.-tól feljebb. Hosszabb tartózkodás esetén arengedmény.

Szives pártfogást kér:

SCHAAR G.

Olcsó és szép sírkeresztek

cement alappal fejfák, sirtáblák domborura preselt betükkel kaphatók

Maar Lajos és Testvére lakatosoknál Teleky-u. 45.

Fontos értesités!

Tisztelettel értesitjük a nb. közönséget, hogy illatszer és háztartási üzletünket a folytonos emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolitása céljából, kénytelenek voltunk tetemesen **megnagyobbitva áthelyezni: Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7 szám alá,** ahol ezentul mindennemü szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul elégithetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket, igen tisztelt vevőközönségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentul minden hónapban egy

ingyen bevásárlási napot rendezünk.

Minthogy ezen ingyen nap feltételeit itt részletezni, helyszüke miatt, nem lehet. Kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesitőnkkel együtt kivánatra bárhova, ingyen és bérmentve megküldünk. Cimünk:

Parfumerie „Hez" illatszertár és háztartási cikkek szaküzlete, Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy

papi és civil ruha tökéletességét

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hivásra személyesen kiutazom.

Alkalomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1·94 kor., női ingek 1·94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülök 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa

Rákóczi-ut 14.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot,** nyerget és versenyostorokat. Kivánatra megrendelés után is készitek a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltünő szolid árak mellett.**

Keresetet minden helységben, saját otthonában. Könnü harisnyakötési munka. Prospektus ingyen.

Karl Wolf,

Wien, VII, Mariahilfer-strasse 82.

Vas- és réz-BUTOROK

még csak rövid ideig mélyen leszallitott árban kaphatók

Tonk Emilnél

Rákóczi-ut 13. sz.

Legolcsóbb bevásárlasi források:

Alapittatott 1893. **Freund Benjámin** Alapittatott 1893.
műórás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakitása miatt a teljes raktáramat kiárusitom eddig nem létező leszállitott árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyürüket, fülfüggőket és más ékszernemüeket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50 % engedmény.

Tátray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vizvezeték és vasszerkezeti munkák.

ÉGI LANT
ker. katholikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben
1 K 30 fillérért
kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Őr-u. 6.
Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hivásra megjelenek.

Oláh Sándor
épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.
Elvállal minden e szakmába vágó uj munkákat és javitásokat jutányos árban. Takarék tüzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kivánatra küldök.

Jenny Jenő
órás, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javitásokat pontosan eszközölök.
Tanuló felvétetik.

Petry Á. pàd
órás- és műszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut 9.
Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemü müszerészi munkak szakszerü javitàsa elfogadtatik.

UJ keztyüs és sérvkötő készitő!!
Keztyük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készittetnek. Bàli keztyük 70 cm. hosszu, csak 6 korona. Tisztitások és javitások azonnal eszközöltetnek **Ruganyos sérvkötők** 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Mielőtt gramofon lemezt vesz, Hallgassa meg a

COLUMBIA lemez

szenzációs őszi ujfelvèteleit,

a legtökéletesebbek és a legjobbak.

Király Ernő csak **COLUMBIA** lemezen énekel.

Kapható kizárólag **LŐRINCZ** **cégnél Bémer-tér.**

Telefon 12-68. Kérje a legujabb lemez jegyzèket.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntartók,

valódi porosz fütőszén

házhoz szállitva 50 K° zsákokban kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése Rákóczi-ut.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.